

PODKARPACKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
W RZESZOWIE – ODDZIAŁ ZAMIEJSCOWY W KROŚNIE

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY TARNOWIEC**

**Kierunki zagospodarowania przestrzennego
i polityka przestrzenna gminy Tarnowiec**

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnowiec” zostało uchwalone uchwałą Nr XII/126/99 Rady Gminy w Tarnowcu z dnia 13 grudnia 1999r

**ZMIANA STUDIUM - załącznik nr 2 do Uchwały Nr III/15/10
Rady Gminy Tarnowiec z dnia 30 grudnia 2010 r.**

- zapisy wyodrębnione inną czcionką (Times New Roman) dotyczą ustaleń zmiany studium
- inne ustalenia pozostają bez zmian

Krosno 1999 rok – 2010 r.

PODKARPACKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
W RZESZOWIE – ODDZIAŁ ZAMIEJSCOWY W KROŚNIE

Kierownik oddziału: mgr Ryszard Pytlowany

Autorzy studium:

1.Zespół Generalnego Projektanta :

mgr inż. arch. Iwona Skomial

techn .bud. Barbara Gołębiowska

techn. bud. Elżbieta Kolanko

- projekt
- opracowanie graficzne
- opracowanie graficzne

2.Zespoły branżowe :

mgr Urszula Dudzińska

mgr inż. Józef Stefan

mgr inż. Lidia Bogucka

mgr inż. Lucyna Zymyn

mgr inż. Małgorzata Słupczyńska

mgr. inż. arch. Aleksander Filepowicz

mgr inż. Wiesław Centka

- demografia i infrastruktura społeczna
- komunikacja
- infrastruktura techniczna
- ochrona środowiska
- zasoby przyrodnicze i krajobrazowe
- zasoby kulturowe
- rolnictwo i leśnictwo

SPIS TREŚCI

1. Problemy i szanse rozwoju gminy oraz przesłanki polityki przestrzennej	4
1.1. Problemy rozwojowe	4
1.2. Szanse rozwoju	4
1.3. Cele i kierunki rozwoju	9
2. Struktura funkcjonalno – przestrzenna gminy Tarnowiec	10
3. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego	11
3.1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego	11
3.2. Obszary i obiekty prawnie chronione	11
3.3. Obszary systemu ekologicznego	12
3.4. Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenergetycznych	14
3.5. Główne problemy ochrony środowiska	15
4. Kierunki i zasady ochrony dóbr kultury i krajobrazu	16
4.1. Zasoby ochrony dóbr kultury	16
4.2. Kierunki ochrony dóbr kultury	16
4.3. Ochrona krajobrazu	17
5. Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa	18
6. Kierunki i zasady rozwoju turystyki i rekreacji	20
7. Kierunki rozwoju i zasady gospodarki przestrzennej dotyczące obszarów zainwestowania	20
7.1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa	20
7.2. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej	22
7.3. Kierunki rozwoju działalności usługowej	23
8. Kierunki rozwoju komunikacji	25
8.1. Kierunki i zasady funkcjonowania układu komunikacyjnego (drogowego i kolejowego)	25
8.2. Uwarunkowania wynikające z potrzeb komunikacji	31
8.3. Cele rozwoju w sferze komunikacyjnej	31
8.4. Polityka kształtowania systemu komunikacyjnego	31
9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	32
9.1. Kierunki rozwoju systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	32
9.2. Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych	33
9.3. Kierunki i zasady odprowadzania i usuwania odpadów stałych	36
9.4. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny	36
9.5. Elektroenergetyka	36
9.6. Telekomunikacja	36
9.7. Surowce bitumiczne	37
10. Prognoza procesu demograficznego i jej konsekwencje dla rozwoju i kształtowania polityki przestrzennej	37
11. Obszary , dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe	51

1. PROBLEMY I SZANSE ROZWOJU GMINY ORAZ PRZESŁANKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

1.1.Problemy rozwojowe

Dalszy rozwój gminy oraz kierunki jej rozwoju są obarczone dużą dozą niepewności z uwagi na niepełne możliwości rozpoznania przyszłych uwarunkowań rozwoju takich jak : mała stabilność sytuacji prawno – ekonomicznej w państwie , brak określonych zadań rządowych i samorządu wojewódzkiego, postulatywna forma całości opracowania.

Niniejsze opracowanie ma na celu określenie podstaw dla formułowania zasad przestrzennego zagospodarowania tego obszaru . Istotne problemy rozwoju wynikają z uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy :

- jej położenia w regionie (w pewnej odległości od głównego szlaku komunikacyjnego – droga nr 98 Wadowice – Jasło – Krosno – Przemyśl);
- występowania złóż ropy naftowej i gazu na obszarach mocno zainwestowanych, gdzie eksploatacja tych kopalin powoduje konflikty przestrzenne, degradację gleb, szaty roślinnej i krajobrazu ;
- niekorzystne relacje własnościowe ziemi, brak prowadzenia ekonomicznej gospodarki rolnej i załamanie się sektora państwowego w rolnictwie;
- liczne zagrożenia środowiskowe w postaci: dzikich wysypisk śmieci , stosowania nawozów sztucznych w rolnictwie, zrzutu nie oczyszczonych ścieków komunalnych do rzek i potoków;
- spadek przyrostu naturalnego, brak lokalnych miejsc pracy, ujemne saldo migracji oraz niedostateczna ilość obiektów sportowych i szkół średnich;
- brak systemów zaopatrzenia zbiorowego w wodociągi i kanalizację .

1.2.Szanse rozwoju.

Opracowana diagnoza stanu istniejącego oraz wskazanie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy pozwoliło na przeprowadzenie analiz określających szanse , zagrożenia, silne i słabe strony gminy z określeniem stanu obecnego i potencjalnego.

Czynniki rozwojowe gminy (wewnętrzne) :

1.silne strony /czynniki sprzyjające/ :

- dobra lokalizacja , bliskie sąsiedztwo miasta Jasła i Krosna;
- duży potencjał siły roboczej;
- występujące na terenie gminy bogactwa naturalne / obszar górniczy ropy i gazu /;
- duże zasoby mieszkaniowe, wysoki standard mieszkań;
- wyposażenie gminy w podstawowe elementy infrastruktury społecznej;
- istniejące zakłady produkcyjne;

2. słabe strony /czynniki niesprzyjające/:

- ujemne saldo migracji - 1997r (-32), odpływowy charakter gminy;
- brak miejsc pracy na terenie gminy oraz w okolicy;
- wysoki poziom bezrobocia (systematyczny wzrost liczby bezrobotnych bez prawa do zasiłku);
- brak drobnych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych;
- brak bazy turystycznej, agroturystycznej i sportowo - rekreacyjnej;
- słaba sieć usług gastronomicznych;
- niska świadomość społeczeństwa o korzyściach wynikających z turystyki;

Czynniki rozwojowe gminy (zewnętrzne) :

1. sprzyjające / szanse /:

- istnienie korzystnych form kredytowania inwestycji;
- istnienie zakładów produkcyjnych;
- rosnące zapotrzebowanie na zdrową żywność;
- moda na wypoczynek w gospodarstwach agroturystycznych;

3. niesprzyjające / zagrożenia /:

- niestabilność przepisów prawno - podatkowych;
- brak dostępu do tanich kredytów dla budownictwa;
- handel nie koncesjonowany /nieuczciwa konkurencja/;

UWARUNKOWANIA SPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI	UWARUNKOWANIA OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA W REGIONIE	
1.Położenie w bliskiej odległości od miasta Jasła (ok.10 km) i od miasta Krosna (ok.15 km). 2.Położenie na trasie linii kolejowej Jasło – Krosno – Zagórz.	1.Położenie w pewnej odległości (ok.5km) od głównego szlaku komunikacyjnego (droga nr 98) Wadowice – Jasło – Krosno – Przemyśl.

**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI RZĄDOWEJ -
WYTYCZNE ZE STUDIUM ZAGOSPODAROWANIA
BYŁEGO WOJEWÓDZTWA KROŚNIĘŃSKIEGO**

1. Północna część gminy znajduje się w strefie intensywnego rozwoju działalności gospodarczej.
2. Położenie gminy w potencjalnym paśmie przyspieszonego rozwoju.
3. Położenie gminy w strefie modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa.
4. Miejscowość gminna Tarnowiec - jako wielofunkcyjny ośrodek lokalny z wyspecjalizowaną funkcją produkcji przemysłowej.
Jego znaczenie jako ośrodka kultu Maryjnego.

UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

• **geologiczne***

1. Występowanie złóż ropy naftowej i gazu – wykorzystywanie gazu ziemnego jako najczystszej paliwa do celów grzewczych
2. Zbiornik wód podziemnych wzdłuż doliny rzeki Jasiołki, Ropy, Wisłoki zaliczany jest do głównych zbiorników wód podziemnych i stanowi perspektywiczne źródło zaopatrzenia w wodę wysokiej jakości.

• **hydrograficzne***

1. Położenie gminy w dolinie rzeki Jasiołki stanowi dogodny obszar dla ujęcia wody dla potrzeb lokalnych, którego wydajność może wynosić do 20 m³ / godz.
2. Zasoby wodne rzeki Jasiołki mogą służyć rozwojowi rekreacji i wypoczynku niedzielnego.

1. Występowanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego wymaga ograniczenia zagospodarowania obszarów górniczych na cele nie związane z eksploatacją górniczą. W związku z tym niezbędne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów górniczych.
2. Występowanie zbiornika wód podziemnych – doliny Jasiołki obejmuje północną część gminy wymaga szczególnej ochrony tych wód w razie konieczności realizacji obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla czystości wód podziemnych winny one być lokalizowane poza strefami OWO i ONO.

<ul style="list-style-type: none"> • gleby* <p>1.Istnienie 40% klas III i 49% klas IV gruntów rolnych głównie w miejscowościach : Umieszcz, Gliniczek, Gąsówka, Sądkowa, Roztoki powoduje dobrą przydatność do uprawy rolnej i jej intensyfikacji.</p> <p>2.Wraz z intensyfikacją produkcji na lepszych gruntach nastąpi marginalizacja obszarów oddalonych i na glebach niższych klas. Umożliwi to zwiększenie obszarów leśnych na tych terenach (zalesienia gruntów).</p> <p>3.Około 1500 ha zmeliorowanych gruntów umożliwia prawidłową gospodarkę rolną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • środowisko * <p>1.Według klasyfikacji gmin pod względem występowania zagrożeń środowiska gmina została zaliczona do grupy B , tzn. że na jej terenie wyniki badań nie wskazują na występowanie ponadnormatywnych zanieczyszczeń i uciążliwości, mimo stwierdzonego antropogenicznego oddziaływania / WIOŚ 1997/</p>	<p>1.Niekorzystne relacje własnościowe ziemi ; zdecydowana większość posiadaczy rolnych nie prowadzi ekonomicznej produkcji rolnej , tylko zaspokaja własne potrzeby żywnościowe.</p> <p>2.Istnieją tylko 3 gospodarstwa rolne powyżej 15 ha.</p> <p>1.Występowanie licznych dzikich wysypisk śmieci zlokalizowanych głównie w dolinach rzecznych.</p> <p>2.Zagrożenie dla czystości rzek stanowią ścieki komunalne , nawozy sztuczne i mineralne stosowane w rolnictwie.</p> <p>3.Eksploracja surowców mineralnych (powstawanie wyrobisk) powoduje degradację gleb , szaty roślinnej i krajobrazu.</p>
<p style="text-align: center;">UWARUNKOWANIA KULTUROWE</p>	
<p>1.Wieś Tarnowiec – znane od dawna miejsce pielgrzymkowe. Odpust ściągął liczne tłumy z całej Polski i górskich terenów Słowacji. Rozwijający się kult Maryjny – ściągający rzesze wiernych.</p> <p>2.Istnienie parków zabytkowych w miejscowości Tarnowiec i Łubno Szlacheckie znajdujących się w wykazie zabytków. Potrzeba odtworzenia tych założeń w celu poprawienia atrakcyjności turystycznej gminy.</p> <p>3.Zachowanie stref widokowych przy kościełku w Łubienku i dla „Małej Kalwarii „ w Tarnowcu.</p> <p>4.Pomniki przyrody w Tarnowcu – 3 stare lipy (ok.250 lat) i 1 dąb szypułkowy.</p>	<p>1.Niewystarczające środki finansowe dla utrzymywania obiektów zabytkowych.</p> <p>2.Ograniczone możliwości w dostosowaniu istniejącej zabudowy zabytkowej do współczesnych wymagań funkcjonalnych.</p> <p>3.Niedostateczne środki finansowe dla renowacji i utrzymywania parków zabytkowych.</p> <p>4.Niska świadomość społeczna potrzeby estetycznego i atrakcyjnego kształtowania przestrzeni.</p> <p>5.Potrzeba ochrony zabytkowych drzew i związane z nią nakłady finansowe.</p>

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE

<ul style="list-style-type: none"> • demografia* 1.Stabilność struktur demograficznych sprzyjające stałemu zapotrzebowaniu na nowe tereny mieszkaniowe. • infrastruktura społeczna* 1.Istniejące zaplecze szkół podstawowych – dobry stan techniczny , możliwości rozwojowe. 	<ul style="list-style-type: none"> 1.Spadek przyrostu naturalnego. 2.Malejący udział ludności w wieku poprodukcyjnym i wzrastający w wieku produkcyjnym. 3.Ujemne saldo migracji – teren odpływowy. 1.Brak szkół średnich na terenie gminy. 2.Brak dostatecznej ilości obiektów sportowych. 3.Zbyt mały lokalny rynek pracy.
--	--

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA

<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa mieszkaniowa* 1.Istniejące rezerwy mieszkaniowe w obowiązującym planie miejscowym. 	<ul style="list-style-type: none"> 1.Rozwój przestrzenny zabudowy mieszkalno – usługowej ograniczony jest przez istniejącą strukturę : -duży teren górniczy wraz z czynnymi odwiertami w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy -tereny rolne objęte zakazem zabudowy -bariery komunikacyjne (linia kolejowa , trasy komunikacyjne o wysokich kategoriach)
--	---

UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURALNE

<ul style="list-style-type: none"> • infrastruktura techniczna* - zaopatrzenie w wodę – 1.Zasilanie w wodę z wodociągu czterech miejscowości : Tarnowca , Umieszcza i Dobrucowej, Sadkowej 2.Istnienie opracowanej koncepcji zaopatrzenia w wodę gminy Tarnowiec. - odprowadzenie ścieków – 1.Istnienie dwóch oczyszczalni przy dużych zakładach przemysłowych : Hucie Szkła i INCO – VERITAS. 2.Istnienie koncepcji odprowadzenia i oczyszczania ścieków dla całej gminy Tarnowiec. 	<ul style="list-style-type: none"> 1.Brak zaopatrzenia wodociągowego dla 13 miejscowości. 1.Brak systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków.
---	--

1.3.Cele i kierunki rozwoju

W wyniku analizy uwarunkowań określono możliwości i bariery rozwojowe gminy.

Najistotniejsze możliwości rozwojowe gminy stanowiące potencjał rozwojowy to :

- korzystne położenie na trasie linii kolejowej Jasło – Krosno – Zagórz, oraz w bliskiej odległości od ośrodków miejskich: Jasło i Krosno;
- zasoby funkcji wytwórczych nie w pełni wykorzystanych oraz pewne możliwości lokalizacyjne dla nowych inwestycji w technicznie przygotowanych terenach (zarezerwowanych w planie miejscowym);
- znaczne zasoby pracy na terenie gminy, stabilność struktur demograficznych;
- rolnicze zaplecze surowcowe o predyspozycjach do osiągnięcia cech biodynamicznych i możliwości intensyfikacji;
- zaplecze mieszkaniowe dla mieszkańców miasta Jasła wiążące się ze znacznymi rezerwami w planie miejscowy;
- istnienie w miejscowości Tarnowiec i rozwijanie się kultu Maryjnego ściągającego rzesze wiernych, pielgrzymów i turystów, co daje szansę na rozwój turystyki i poprawę atrakcyjności wypoczynku zwłaszcza sobotnio – niedzielnego.

Podstawowe bariery rozwojowe to :

- trudności kapitałowe zewnętrzne i wewnętrzne ;
- spadek poziomu usług społecznych, w tym budownictwa mieszkaniowego;
- brak promocji dotyczącej zarówno całej gminy, jak również jej atrakcyjnych miejsc;
- niski poziom świadomości społecznej o faktycznym potencjale zasadniczych przemian wywołanych gospodarką rynkową;
- pasywność podmiotów gospodarczych sektora uspołecznionego, zarówno w gospodarowaniu majątkiem i jego racjonalnym wykorzystaniu jak również w pokonywaniu trudności rynkowych;
- brak większych kompleksów terenów scalonych własnościowo w miejscach atrakcyjnych inwestycyjnie;
- brak większych scalonych kompleksów ziemi, dających możliwość racjonalnego gospodarowania;
- zubożenie społeczeństwa, zmniejszenie nakładów inwestycyjnych oraz słaba aktywność mieszkańców gminy.

2. STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA GMINY.

Położenie gminy Tarnowiec , oraz uwarunkowania istniejące na jej obszarze pozwalają na podział gminy na dwie jednostki funkcjonalne , różniące się od siebie pewnymi elementami funkcjonalnymi i przestrzennymi.

OBSZAR I – „USŁUGOWO – PRZEMYSŁOWY”

Północna część gminy, obejmująca miejscowości: Roztoki, Sądkowa, Dobrucowa, Tarnowiec, Gliniczek, Czeluśnica, Brzezówka.

Główne funkcje rozwojowe na tym obszarze są następujące:

- mieszkalnictwo;
- funkcja przemysłowo – usługowa;
- pozyskiwanie ropy naftowej i gazu;

Funkcjami uzupełniającymi są rekreacja i wypoczynek (szczególnie wzdłuż rzeki Jasiołki) , oraz uzupełnianie wzajemnych usług w relacji gmina –miasto Jasło.

Przekształcenia w tej jednostce osadniczej dotyczyć będą budowy i modernizacji układu komunikacyjnego tj. budowy obwodnicy południowej miasta Jasła, która będzie przechodzić przez miejscowości: Gliniczek i Roztoki oraz modernizacji dróg powiatowych. Rozwój tej jednostki będzie następował w oparciu o istniejące zasoby i infrastrukturę społeczną, obejmował będzie rozwój infrastruktury technicznej na istniejących rezerwach terenowych oraz rozwój mieszkalnictwa przy zagwarantowaniu mieszkańcom jak najlepszego środowiska życia (mieszkanie, usługi, praca, wypoczynek).

Zmiana Studium wprowadza nowe kierunki zagospodarowania i przeznaczania terenów w granicach administracyjnych miejscowości Tarnowiec. Przewidywane wcześniej funkcje rozwojowe nie ulegają zmianie.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Na obszarze miejscowości Tarnowiec wyznaczono tereny o następujących przeznaczeniach:

- 1) rozwoju mieszkalnictwa i usług – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1MN/U do 29MN/U; dopuszcza się zabudowę mieszkaniową z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową, gastronomiczną, turystyczną, rzemieślniczą; dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdných, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 2) rozwoju zabudowy usługowej – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1U do 11U; dopuszcza się zabudowę usługową przeznaczoną pod działalność handlową, gastronomiczną, turystyczną, rzemieślniczą, administracyjną, oświatową, kulturalną, zdrowotną, sportową; dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdných, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 3) rozwoju zabudowy produkcyjnej i usługowej – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1P/U do 4P/U; dopuszcza się zabudowę produkcyjną, magazynową, hurtowni i składów, usługową, przeznaczoną pod działalność handlową, rzemieślniczą; dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdných, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;

- 4) dróg publicznych: zbiorczych – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1KD-Z do 7KD-Z;
- 5) dróg publicznych: lokalnych – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1KD-L do 2KD-L;
- 6) dróg publicznych: dojazdowych – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1KD-D do 6KD-D;
- 7) parkingów – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1KP do 5KP;
- 8) cmentarzy – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1ZC do 2ZC; dopuszcza się lokalizację kaplicy oraz parkingów, sieci infrastruktury technicznej;
- 9) zieleni publicznej urządzonej – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1ZP do 7ZP;
- 10) zieleni korytarzy ekologicznych wzdłuż cieków wodnych – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1ZI do 7ZI;
- 11) lasów – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1ZL do 2ZL;
- 12) zalesień – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1ZLD do 4ZLD;
- 13) rolnicze – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1R do 15R; bez prawa zabudowy.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach przeznaczonych pod zabudowę w zależności od przeznaczenia od 10% do 40% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie lokalizacji budynków i budowli obiektami małej architektury i zielenią;
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych, dopuszcza się stosowanie stropodachów lub dachów łukowych,
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- * Dbanie o zachowanie walorów widokowych przez właściwe wkomponowanie obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej w krajobraz.
- * Wzbogacanie walorów widokowych poprzez: wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, obsadzanie miedz na słonecznych stokach krzewami kserotermicznymi, wzbogacanie strefy ekotonowej pomiędzy lasem, a terenami rolnymi.
- * Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych;
- * Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.
- * Kształtowanie i uświadamianie ekonomicznej wartości krajobrazu. Duże znaczenie w kształtowaniu krajobrazu ma społeczność gminna (akceptacja ograniczeń wynikających ze stref ochrony widokowej, ochrony krajobrazu kulturowego itp.).
- * Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.

Zakazuje się:

- realizacji działalności gospodarczej i takich form użytkowania terenu, które mogłyby zniszczyć w istotny sposób naturalny krajobraz,
- sztucznego, nieracjonalnego obniżania poziomu wód gruntowych poprzez jednostronne prowadzone melioracje odwadniające;

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, nie związanych bezpośrednio z ochroną tego obszaru lub nie wynikającej z tej ochrony.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze zmiany studium nie występują obiekty kubaturowe dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Występują natomiast obiekty dziedzictwa kulturowego wpisane do rejestru zabytków. Są to tereny objętych ochroną konserwatorską - zabytkowe obiekty architektury i parków objęte przepisami szczególnymi o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- a) plebania – rejestr A-303/93;
- b) piwnica – rejestr A-77/2003;
- c) dwór (park) – rejestr A-77/2003.

Ustanawia się strefy ochrony konserwatorskiej, obejmujące obszar zabudowań kościoła i dworu:

- a) ochronie na tym obszarze podlega układ urbanistyczny terenu wokół zabytkowego kościoła i architektura obiektów zabytkowych (plebania, mur kościelny, konfesjonał itd.) oraz dwór z piwnicą i parkiem.
- b) zakazuje się lokalizacji nowych budynków w strefach ochrony konserwatorskiej.
- c) dopuszcza się przebudowy i odbudowy budynków celem podniesienia standardu użytkowego, pod warunkiem zachowania istniejącej formy architektonicznej w zakresie: obrysu budynku, bryły, jego wysokości, kształtu dachu, proporcji wysokości dachu do wysokości ścian.

Na w/w terenie znajdują się rozpoznane stanowiska archeologiczne, które w studium objęto ochroną archeologiczną.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
 - zachowanie pasów terenu pod drogi zbiorcze (powiatowe);
 - budowę nowych ciągów komunikacyjnych wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej (drogi lokalne i dojazdowe);
 - przeznaczenie nowych terenów pod ogólnodostępne parkingi w centrum Tarnowca.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują realizację sieci wodociągowej dla całego obszaru objętego zmianą studium.
- * Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium i podłączenie do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Roztoki;
- * Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowany obszar zmiany studium.
- * Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.
- * Kierunki rozwoju w zakresie wykorzystania surowców bitumicznych przewidują eksploatację w obszarze górniczym „Roztoki I”, którego fragment obejmuje zmiana studium. Zagospodarowanie tego obszaru podporządkowane jest przepisom ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r.Nr 228, poz. 1947 z późn.zm.).

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Gmina Tarnowiec jest gminą sypialnianą dla miasta Jasła i gminą rolniczą, dlatego tylko opłacalna produkcja rolna zapewni utrzymanie mieszkańcom gminy oraz zwiększy popyt na różnego typu usługi okołorolnicze.

W dalszym ciągu rozwój funkcji rolniczej będzie zmienny i zależny od potrzeb ludności oraz od rozwoju wszystkich funkcji społeczno - gospodarczych, a także od wyprzedzającego rozwoju obrotu ziemią, handlu i przetwórstwa produktów rolnych.

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- * Utrzymanie produkcji rolniczej ukierunkowanej na użytki zielone celem ochrony środowiska przyrodniczego łąk i pastwisk.
- * Podwyższanie standardu działalności rolniczej i przechodzenie na produkcję ekologiczną.
- * Zachowanie w stanie nienaruszonym kompleksów gleb chronionych - torfowych i murszowych.
- * Możliwe wykorzystanie obszarów rolnych na cele rekreacyjne i wypoczynkowo-sportowe.

Lasy spełniają różne funkcje przyrodniczo - społeczne jak np. ochrona gleb przed erozją, ochrona źródeł i zbiorników wodnych, ochrona rodzimej przyrody, oraz funkcje zdrowotno - rekreacyjne.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- * Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów śródleśnych i przedpoła lasów na cele rekreacyjne i wypoczynkowo - sportowe.

OBSZAR II – „OSADNICTWA WIEJSKIEGO”

Środkowa i południowa część gminy obejmująca pozostałe miejscowości powiązana siecią dróg powiatowych i gminnych.

Zakłada się, że głównymi funkcjami tej jednostki jest:

- rolnictwo, zwłaszcza na glebach najwyższych klas bonitacyjnych;
- mieszkalnictwo;
- rozwój usług;

Funkcjami uzupełniającymi są rekreacja i wypoczynek, głównie agroturystyka.

Przekształcenia tego obszaru dotyczyć będą modernizacji układu komunikacyjnego, budowy potrzebnej infrastruktury technicznej, oraz stwarzanie możliwości rozwoju mieszkalnictwa i usług w celu poprawy jakości i warunków życia mieszkańcom, gwarantując rezerwy mieszkaniowe, będące kontynuacją istniejącego zainwestowania.

3. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego.

3.1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego.

W byłym województwie krośnieńskim ponad 70 % terenów objęte było różnymi formami ochrony prawnej, tworzącymi pasma ochronne i otulinowe dla najbardziej wartościowych pod względem przyrodniczym terenów.

W gminie Tarnowiec występuje tylko jedna forma prawnej ochrony tj. pomniki przyrody.

Jednakże obszar gminy i jej środowisko przyrodnicze należy chronić, poprzez ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do powietrza , gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych , w celu zachowania istniejących walorów i zasobów przyrodniczych w dotychczasowej formie i przy założeniu zrównoważonego rozwoju.

3.2.Obszary i obiekty prawnie chronione.

Na terenie gminy Tarnowiec znajdują się następujące pomniki przyrody:

- 3 buki pospolite – obwód pni na wysokości 130 cm wynosi 380 cm, 345 cm, 312 cm, wysokość drzew około 30m, wiek drzew około 250 lat, rosną na terenie parku podworskiego w Tarnowcu na działce nr 386/1 będącej własnością gminy Tarnowiec.

Podstawa prawna :Dziennik Urzędowy Województwa Krośnieńskiego Nr 7/92 .

Obecnie grunty te są własnością Gminy Tarnowiec.

- dąb szypułkowy rosnący w miejscowości Tarnowiec , własność OZLP Krosno , obwód pnia 430 cm , wysokość 25m , wiek 350 lat.

Podstawa prawna :Dziennik Urzędowy Województwa Krośnieńskiego Nr 7/92 .

Wyszczególnienie wprowadzonych zakazów i ograniczeń :

- wycinanie , niszczenie lub uszkodzanie drzew,
- zrywanie pączków kwiatów , owoców i liści ,
- zanieczyszczanie terenu wokół drzew oraz wzniesienie ognia,
- umieszczanie na drzewach tablic, znaków, ogłoszeń i napisów za wyjątkiem tych, które związane są z ich ochroną.
- nacinanie drzew ,rycie napisów i innych znaków,
- wchodzenie na drzewa,
- podkopywanie drzew.

W parkach podworskich znajdowały się jeszcze do niedawna liczne egzemplarze pięknych drzew. Jednak działania wojenne, warunki atmosferyczne brak opieki konserwatorskiej oraz konieczność wycięcia ze względów bezpieczeństwa spowodował, że wiele już nie istnieje .

Na ochronę zasługują resztki kiedyś pięknej alei lipowej w Tarnowcu */może warto byłoby ją odtworzyć/*, a także pozostałe wiekowe, potężne drzewa w parku podworskim w Tarnowcu, akacje i kasztany na miejscu dawnego kościoła w Tarnowcu, dąb w Brzezówce na terenie byłego folwarku, również na terenie dawnego folwarku lipy i dąb w Gliniczku, w parku podworskim w Łubnie Szlacheckim - dęby i kasztany.

3.3.Obszary systemu ekologicznego

Wody powierzchniowe.

Gmina Tarnowiec położona jest w obrębie zlewni rzeki Wisłoki prawobrzeżnego dopływu Wisły. Obszar gminy odwadnia Jasiołka a dokładniej lewobrzeżne jej dopływy.

Sieć rzeczna gminy tworzy stosunkowo gęsta sieć niewielkich cieków bez nazwy. Największymi ciekami wodnymi gminy jest rzeka Chlebianka oraz Czarny Potok. Rzeki płyną w szerokich i płytkich dolinach ,pociętych siecią rowów melioracyjnych. Stanowiąca prawobrzeżny dopływ Wisłoki rzeka Jasiołka poniżej Jedlicza i powyżej Jasła w latach 1995-1996 prowadziła wody pozaklasowe w klasyfikacji ogólnej .

Czynnikiem decydującym była bakteriologia. Docelowo wody rzeki Jasiołki na w/w odcinku tj. poniżej Jedlicza i powyżej Jasła powinny odpowiadać II klasie.

Wody podziemne.

Obszar gminy Tarnowiec położony jest w obrębie górsko – wyżynnej prowincji hydrologicznej /wg A.S. Kleczkowskiego/. Wody wgłębne tu występujące to głównie wody zbiornika czwartorzędowego /dolinnego/ występujące w ośrodku porowym oraz trzeciorzędowego /szczelinowe – szczelinowo – porowe /. Zasadniczy poziom wód wgłębnych występuje w obrębie trzeciorzędowych piaskowców zlepieńców. Poziom czwartorzędowy to poziom przypowierzchniowy, pozostający w bezpośrednim kontakcie z powierzchnią – reaguje on wprost na istniejące warunki hydrologiczne / stany wód w ciekach oraz wielkość opadów atmosferycznych/. Poziomy: trzeciorzędowy i czwartorzędowy pozostają często w związku hydraulicznym.

Wody wgłębne występujące w obrębie dolin rzek Wisłoki, Jasiołki i Ropy tworzą zbiornik wód podziemnych. Zbiornik ten zaliczony został do głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce ,który w przyszłości stanie się źródłem zaopatrzenia w wodę, w związku z tym ich doliny zostały uznane za obszary wymagające najwyższej i wysokiej ochrony. /ONO i OWO/ - na podstawie opracowania A.S. Kleczkowskiego „Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony”. Ma to uzasadnienie w fakcie że zbiornik jest płytki, w obrębie utworów czwartorzędowych słabo lub zupełnie nie izolowany od powierzchni utworami słabo przepuszczalnymi bądź nieprzepuszczalnymi . Obszar najwyższej i wysokiej ochrony doliny Jasiołki obejmuje m.in. północne obszary gminy Tarnowiec. Istnienie w obrębie gminy obszarów najwyższej i wysokiej ochrony wymagać będzie takiego gospodarowania na ich powierzchni aby w sposób maksymalny chronić czystość wód zbiornika np. zlikwidować dzikie wysypiska śmieci, uszczelnić szamba, wybudować kanalizację zakończoną oczyszczalnią ścieków.

Potencjalnymi źródłami zanieczyszczenia wód tego zbiornika mogą być niekontrolowane zrzuty wód technologicznych, komunalnych, powierzchniowy spływ lub infiltracje wód skażonych bituminami /stacje paliw, kopalnie ropy/ i innymi związkami chemicznymi /nawozy sztuczne, dzikie wysypiska śmieci/.

Obszary leśne wyłączone ze zmiany sposobu użytkowania.

Lasy istniejące na terenie gminy Tarnowiec w większości pełnią funkcje lasów wodochronnych i lasów ochronnych położonych w odległości 10 km od granic administracyjnych miasta Krosna.

Lasy te wymuszają odpowiedni sposób gospodarowania nimi , zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gospodarka leśna powinna być koordynowana przez odpowiednie służby leśne działające na terenie gminy.

Obszary rolne z dopuszczeniem zalesień.

Analiza przydatności terenów pod względem :

- ukształtowania terenu i jego spadku;
- warunków klimatycznych i okresu wegetacji;
- niedostępności terenu i bliskości lasu istniejącego;

- klas bonitacyjnych gruntu; - wykazała możliwość występowania obszarów rolnych, których przydatność dla rolnictwa jest znikoma. Stąd też wyznaczono obszary potencjalnych zalesień, dopuszczając zmianę dotychczasowego użytkowania. Zakłada się, że będą to tereny bez prawa zabudowy (za wyjątkiem ujęć wody i innych budowli służących gospodarce leśnej) .

Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym .

Jest to strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw , o najwyższej przydatności rolniczej i najwyższych klasach bonitacyjnych gleb. Są to tereny bez prawa zabudowy budownictwem jednorodzinnym. Są to również obszary występowania gleb murszowych i specjalnie chronionych - bez prawa zabudowy. Na obszarach tych (oprócz gleb murszowych) dopuszcza się :

- lokalizację sieci infrastruktury technicznej;
- zakładanie śródpolnych pasów zieleni;
- budowę budowli i budynków gospodarczych dla upraw intensywnych (np. szklarnie; inspekty, mnożarki)
- wyznaczanie działek siedliskowych zagrodowych dla nowotworzonych gospodarstw rolnych o wielkości gospodarstwa nie mniejszej niż 15 ha (w jednym kawałku) - pod warunkiem, że nie jest to sprzeczne z innymi przepisami i nie jest zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzek i cieków wodnych na korytarzach ekologicznych.

Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania.

Jest to strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw. Dopuszcza się:

- lokalizację sieci infrastruktury technicznej i urządzeń związanych z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych;
- zakładanie śródpolnych pasów zieleni;
- budowę budowli i budynków gospodarczych dla upraw intensywnych (np. szklarnie; inspekty , mnożarki);
- budowę nowych gospodarstw agroturystycznych o wielkości gospodarstwa nie mniejszej niż 15 ha (w jednym kawałku);
- wyznaczanie działek siedliskowych zagrodowych dla nowotworzonych gospodarstw rolnych o wielkości gospodarstwa nie mniejszej niż 15 ha (w jednym kawałku) - pod warunkiem, że nie jest to sprzeczne z innymi przepisami i nie jest zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzek i cieków wodnych na korytarzach ekologicznych.

3.4.Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenergetycznych

W gminie Tarnowiec surowcowe nagromadzenia skał krzemionkowych luźnych występują w dolinie Jasiołki. Miąższość serii złożowej w obrębie terasy rędzinnej waha się od 2 – 4 m w okolicach Dobrucowej do 1,5-4m. w okolicach Roztok. W obrębie terasy łęgowej, grubość utworów zwirowych osiąga wartość od 1-3 m w Dobrucowej i ok. 2,5 m w rejonie Roztok. Nadkład stanowią gliny w różnym stopniu zapiaszczone , jego grubość zwykle nie przekracza 1,0m. Seria złożowa jest częściowo zawodniona . Jakość kruszywa jest dość wysoka i mało zmienna.

Są to wyłącznie kruszywa grube / żwiry i pospółki /o znacznej zawartości nadziarna. Dominuje w nich materiał piaskowcowy, który rzutuje na znaczną nasiąkliwość ziarn i wysoką zawartość ziarn nieforemnych. Parametry kruszywa na ogół spełniają wymagania stawiane przez budownictwo i drogownictwo.

W obrębie gminy, w dolinie Jasiołki, udokumentowane zostało złożo kruszywa naturalnego Roztoki. Te same genetycznie żwiry eksploatowane są w Brzezówce.

*Złożo Roztoki - udokumentowane zostało na granicy gmin

Tarnowiec i Jasło.

Na pow. 8,16 ha i przy średniej miąższości kopaliny 1,92 m udokumentowano 286 tys. ton kruszywa poza filarami ochronnymi oraz 32,7 tys. ton w filarach ochronnych.

Kopalinę stanowi pospółka o pp.32,6% i zawartości pyłów mineralnych 0,95%. Seria złożowa jest w zasadzie zawodniona.

Złożo jest w gestii Urzędu Gminy w Tarnowcu, który uzyskał koncesję na eksploatację kopaliny.

*Złożo Dobrucowa – udokumentowano 315 tys. m³ żwiru i piasku.

*Złożo Roztoki -obszar perspektywiczny, istnieje możliwość udokumentowania 1000 tys. ton żwiru.

*Złożo Brzezówka - jest to złożo perspektywiczne. Istnieje możliwość udokumentowania pokaźnych zasobów żwiru i piasku.

Eksploatacja złóż surowców mineralnych powoduje i będzie powodować zmianę krajobrazu oraz degradację szaty roślinnej i gleb. Eksploatacja nie powinna stanowić niebezpieczeństwa dla miejscowej ludności pod warunkiem, że wyrobiska będą oznakowane tablicami oraz odpowiednio zabezpieczone.

Zagrożenie dla środowiska stanowi przeróbka powodująca hałas i zapylenie. W związku z tym, że złoża mogą być eksploatowane częściowo spod wody nie wolno dopuścić do zanieczyszczenia wody w trakcie eksploatacji oraz wrzucania zanieczyszczeń i odpadów do dołów poeksploatacyjnych, aby nie doprowadzić do skażenia wód gruntowych. W trakcie eksploatacji należy zachować pas ochronny dla dróg asfaltowych. Po wyeksploatowaniu złoża teren należy zrekultywować, poprzez jego zagospodarowanie i uporządkowanie w celu uzyskania efektu estetycznego rejonu.

3.5. Główne problemy ochrony środowiska.

Osadnictwo i działalność rolnicza prowadzą do zaśmiecenia środowiska i do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych ściekami, rozkładającymi się śmieciami oraz nawozami. Proces zwiększania zrzutów zanieczyszczeń zbiega się w czasie z procesem zmniejszania przepływów w ciekach, prowadząc do znacznego pogorszenia jakości wód.

Dziki wysypiska śmieci zlokalizowane najczęściej w korytach rzek lub w lasach stanowią ponadto element znacznie obniżający wartości estetyczne krajobrazu. W dolinach rzek poważnym zagrożeniem czystości wód są ścieki komunalne, nawozy sztuczne i mineralne stosowane w rolnictwie, eksploatacja surowców mineralnych. Na obszarze gminy Tarnowiec występuje emisja zanieczyszczeń do powietrza spowodowana wzrastającym natężeniem ruchu samochodowego, głównie w sezonie letnim. Transport kołowy na drogach przechodzących przez teren gminy może być w przyszłości źródłem poważnych skażeń gleb, zwłaszcza metalami ciężkimi w strefach przyległych do drogi.

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Tarnowiec są: źródła ciepła /kotłownie, paleniska domowe /, przemysł szklarski. Problemem jest wypalanie słomy na polach po żniwach. Proceder ten, nielegalny i szkodliwy dla środowiska powtarza się w każdym roku.

Emitowane wówczas w sposób nieorganizowany poważne ilości pyłów i gazów mogą być przenoszone na znaczne odległości.

Na terenie gminy nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów. Znaczna część odpadów, szczególnie z gospodarstw wiejskich trafia na nielegalne wysypiska śmieci, a także jest spalana w paleniskach domowych. W przyszłości należy oczekiwać stopniowego wzrostu ilości powstających odpadów, przede wszystkim ich objętości.

Istotnym problemem stwarzającym zagrożenia dla czystości wód powierzchniowych i podziemnych jest brak kanalizacji z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni. Ścieki z szeregu obiektów zlokalizowanych na terenie gminy są gromadzone w indywidualnych zbiornikach i najczęściej rozsączane w ich sąsiedztwie – do gruntu i wód przedostają się zanieczyszczenia.

Kierunki działania w zakresie ochrony środowiska na najbliższą przyszłość:

1. Dzikie wysypiska śmieci należy zlikwidować, a tereny uporządkować. Będzie to likwidacja ognisk zanieczyszczeń wód, gleby, degradacji krajobrazu;
2. Do celów grzewczych należy stosować paliwa dobrej jakości /mała zawartość siarki i popiołu, duża wartość energetyczna/;
3. Prowadzić działania mające na celu redukcję emisji zanieczyszczeń technologicznych wprowadzanych do powietrza (filtry, urządzenia odpylające);
4. Etapami należy budować kanalizacje zbiorcze i oczyszczalnie ścieków.

4. Kierunki i zasady ochrony dóbr kultury i krajobrazu.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa się między innymi :

- obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych
- lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

4.1.Zasoby ochrony dóbr kultury

Na obszarze gminy Tarnowiec znajduje się 28 zabytków architektury wpisanych do wykazu zabytków, z czego w rejestrze zabytków znalazła się jedynie plebania w Tarnowcu z 1789 r.

Wykaz obejmuje również 2 parki zabytkowe w Tarnowcu (resztki) i Łubnie Szlacheckim (zdewastowany), oraz 10 cmentarzy zabytkowych i mogił (w dobrym stanie) w miejscowościach: Tarnowiec, Czełuśnica, Dobrucowa, Glinik Nowy, Glinik Polski, Łubienko, Łubno Opace. W wykazie znajduje się również 145 stanowisk archeologicznych – z tego szczególnie cennych - 38 i wpisanych do rejestru zabytków – 11. Cenniejsze stanowiska archeologiczne znajdują się w Brzezówce /w tym grodzisko/, Czełuśnicy / z epoki brązu /, Gąsówce, liczne w Gliniku Polskim i Łajscach /kurhany i cmentarzyska/, Tarnowcu, Umieszczu i Wrocance.

Z innych ciekawszych obiektów historycznych można wymienić dworzec kolejowy z 1884 r, oraz liczne przydrożne kapliczki i krzyże. Kapliczki i krzyże są typowo polskim akcentem krajobrazowym. Budowano je dla upamiętnienia ważnych wydarzeń historycznych, państwowych, regionalnych, rodzinnych.

Charakterystycznym elementem krajobrazowym gminy są kościoły również współczesne. W Tarnowcu odbudowano tzw. Małą Kalwarię, gromadzącą wielu pielgrzymów. W Łubienku od kościoła /1949 r. / rozciąga się piękny widok na stronę zachodnią na widoczne z oddali pasma wzgórz w okolicy Folusza.

Współczesne kościoły powstały w Czeluśnicy /1982 r/, Gliniku Polskim /1975/, Łubnie Opacie / 1992 r./, Wrocance /1987 r./.

Na terenie gminy nie obowiązują żadne strefy ochrony konserwatorskiej.

4.2.Kierunki ochrony dóbr kultury.

Atrakcyjność danego terenu wynika z cech naturalnych, / *m.in.bioróżnorodności* / wyposażenia, estetyki otoczenia i unikalności. Z tego względu za konieczne w rozwoju gminy wydaje się zachowanie i rewitalizowanie zasobów kulturowych terenów, jak również upamiętnianie śladów dawnej historii w gminie, głównie w celu podniesienia atrakcyjności turystycznej .

Proponuje się również objęcie ochroną konserwatorską centrum wsi Tarnowiec, z uwzględnieniem wszystkich obiektów zabytkowych tej wsi .

Szczególną uwagę należy zwrócić na istnienie 11 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, gdzie wszelką działalność należy prowadzić pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (podobnie, jak w przypadku innych stanowisk .

Projektuje się także szlaki kulturowe opasujące prawie całą gminę, na trasie których znajdować się będą punkty widokowe. Szlaki te będą równocześnie po niewielkim udrożnieniu stanowić **ścieżki rowerowe** co uatrakcyjni turystycznie obszar gminy. Głównymi drogami powiatowymi przebiega również odcinek regionalnego szlaku Łukasiewicza.

4.3.Ochrona krajobrazu

Krajobraz w rejonie opracowania jest mocno przekształcony. Podstawowymi czynnikami krajobrazotwórczymi są geomorfologia i wzniesienie nad poziom morza. Decydują o lokalnych warunkach klimatycznych, stosunkach wodnych i charakterze flory i fauny.

Na specyfikę świata roślinnego i zwierzęcego wpływa położenie w obrębie Dołów Jasielsko- Sanockich.

O walorach widokowych gminy Tarnowiec decydują głównie zasoby kultury materialnej oraz w mniejszym stopniu zróżnicowanie rzeźby terenu /niewielkie wzniesienia / i jego pokrycie /szczątkowo zachowane lasy/.

Fizjonomia gminy jest charakterystyczna dla krajobrazu kulturowego, głównie rolno-osadniczego, harmonijnego. Elementy degradujące krajobraz mają charakter lokalny. Kilka wsi można zaliczyć do krajobrazu rolno-osadniczo-leśnego.

Charakterystyczną fizjonomią wyróżnia się w gminie dolina Jasiołki. Elementem podnoszącym walory widokowe są lasy /zachowane w szczątkowej formie / .

Ze względu na niewielkie powierzchnie i silnie zasiedlone tereny sąsiednie są narażone na znaczną antropopresję.

Duże znaczenie dla rozwoju turystyki mogą mieć dobrze urządzone punkty widokowe. Proponuje się dwa takie miejsca na obszarze gminy:

1.Punkt widokowy na górze Magiel – na granicy miejscowości: Glinik Polski i Nowy Glinik, wyposażony w parking, tablicę informacyjną, kosze na śmieci, WC - wykonane z materiałów naturalnych, wpisujących się w otoczenie. Wszystkie te elementy powinny być w odległości około 15 minut pieszej wędrówki od szczytu góry.

Należy również skablować odcinek linii energetycznej niskiego napięcia biegnący wzdłuż projektowanego szlaku kulturowego.

2.Punkt widokowy w Łubienku – przy kościele . Z tego punktu ogląda się rozległą panoramę, od strony zachodniej sięgającą po wzgórze w okolicy Folusza. Wyposażenie punktu widokowego powinno być dopasowane do sakralnego charakteru miejsca.

Proponuje się również utworzenie we wsi Potakówka **turystycznego szlaku krajobrazowego**. Ścieżka ta zaczynałaby się na trasie Tarnowiec – Potakówka , przechodziłaby przez las – o walorach fitoterapeutycznych, wzdłuż stawów, które należy zrekultywować i wychodziłaby na tą samą drogę poza wsią Potakówka. Wzdłuż ścieżki należy zlokalizować miejsca do siedzenia. Należy również zlikwidować „dzikie wysypiska śmieci” znajdujące się w lesie.

W celu prawidłowej ochrony krajobrazowej należy:

- dbać o zachowanie walorów widokowych przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz;
- stosować zasłony widokowe z zieleni przy obiektach degradujących krajobraz /tam, gdzie to możliwe usuwać elementy degradujące/;
- zachować strefy widokowe przy kościółku w Łubienku i dla „ Małej Kalwarii” w Tarnowcu
- odtworzyć dawne założenia parkowe w Tarnowcu i Łubnie Szlacheckim.

5. Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa.

Zróznicowanie budowy geologicznej i ukształtowania rzeźby terenu w gminie Tarnowiec skutkuje dużą zmiennością i różnorodnością gleb. Można tu spotkać różne typy i gatunki gleb różniące się składem mechanicznym, właściwościami fizyczno chemicznymi, zasobnością w mineralne składniki pokarmowe i uwilgotnienia. Są to gleby wietrzeniowe: brunatne i pseudobielicowe gliny kwaśne i wylugowane , czarne ziemie i mady starych i nowych tarasów rzecznych o składzie mechanicznym gliny średniopylastej i ilastej. Stosunki powietrzno – wodne są w większości właściwe i mają dobrą przydatność do uprawy ornej.

Wg klasyfikacji bonitacyjnej w gminie znajduje się :

- 2% gruntów klasy II
- 40% gruntów klasy III
- 49% gruntów klasy IV
- 9 % gruntów klasy V i VI.

Najlepsze gleby znajdują się we wsiach: Umieszcz, Gliniczek, Gąsówka, Sądkowa, Roztoki. Z gleb mało przydatnych dla rolnictwa największe kompleksy są w Łubnie Szlacheckim, Łubnie Opacem, Gliniku Polskim .

Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy na poziomie 62% wskazuje na duże znaczenie rolnictwa – pierwszoplanowej , społeczno – gospodarczej funkcji gminy. Użytki klasyfikowane jako grunty orne zajmują 70% powierzchni użytków rolnych, a użytki zielone 30%, co jest układem charakterystycznym dla warunków podgórskich. W uprawie ornej zdecydowanie przeważają zboża, natomiast w areale użytków zielonych przeważają łąki. Stan użytkowania ziemi rolniczej charakteryzuje niski poziom odłogów i ugorów na gruntach ornym, co zostało odnotowane w trakcie spisu rolnego w 1996 roku na poziomie 12%.

Ziemia rolnicza jest prawie w całości własnością prywatną. Średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego 3,1 ha wskazuje, że jest to obszar dużego rozdrobnienia gospodarstw, w stopniu umożliwiającym jedynie zaspokojenie potrzeb żywnościowych rodzin rolniczych. Nieliczne gospodarstwa większość produktów przeznaczają na sprzedaż.

W związku z tym, że nie stwierdza się przesłanek w kierunku zmniejszenia ich liczby, nie przewiduje się znaczących zmian w przewidywanej perspektywie czasowej.

Zakłada się, że rolnictwo w gminie Tarnowiec będzie funkcjonowało przede wszystkim w oparciu o gospodarstwa indywidualne. Najważniejszą sprawą jest przebudowa struktury gospodarstw rolnych w kierunku zwiększenia arealów i zmniejszenia liczby ludności utrzymującej się wyłącznie z rolnictwa. Stosunkowo wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej umożliwia wszechstronny rozwój produkcji rolnej, hodowlanej, specjalistycznej. Dobre położenie komunikacyjne umożliwi bezpośredni dostęp gospodarstw do rynków zbytu, z pominięciem pośredników.

W celu zaktywizowania rolnictwa zakłada się zorganizowanie poradnictwa i doradztwa rolniczego , zapewniającego szybki obieg informacji dla inicjatyw dających szansę na rynkach zbytu.

Lesistość gminy wyliczona na podstawie danych statystycznych wynosi 29%, co odpowiada średniej krajowej a jest znacznie zaniżone w stosunku do średniej dla byłego województwa krośnieńskiego. Lasy na terenie gminy mają charakter rozproszony, w postaci kilku kompleksów różnej wielkości. Typowym siedliskiem tutejszych lasów jest siedlisko wyżynnego świeżego z bardzo korzystnymi warunkami rozwoju cennych gatunków drzew liściastych i iglastych. Najpospolitszym i cennym gatunkiem dominującym w drzewostanach jest buk. Inne gatunki /dąb, jodła, sosna/ na poziomie dominacji występują sporadycznie.

Charakter lasu jako ekosystemu naturalnego jest utrwalony prawie na całym obszarze w trakcie planowych odnowień i dosadzeń, stąd też nie można obecnie wykazać obszaru o szczególnie wysokich czy też niskich walorach przyrodniczych. Proponuje się na obszarach o niskiej przydatności rolnej planowe zalesienia, w celu poprawy wskaźnika lesistości gminy.

6. Kierunki i zasady rozwoju turystyki i rekreacji.

Południowa część gminy Tarnowiec stanowi zielone zaplecze miasta Jasła i jest atrakcyjnym terenem wykorzystywanym dla odpoczynku głównie sobotnio – niedzielного. Atrakcyjność tego obszaru znacznie wzrośnie po urządzeniu punktów widokowych – na górze Magiel i przy kościółku w Łubienku, a także przygotowaniu proponowanych szlaków kulturowych do celów turystyki pieszej i rowerowej.

Ważnym elementem przyciągającym turystów będzie urządzenie turystycznego szlaku krajobrazowego w miejscowości Potakówka.

Bardzo ważnym elementem w dziedzinie rozwoju turystyki będzie opracowanie przewodników po proponowanych trasach oraz szerokie promowanie i propagowanie walorów gminy, głównie w celu tworzenia gospodarstw agroturystycznych, mogących przyczynić się do zwiększenia liczby miejsc pracy i wzbogacić jej mieszkańców.

W bezpośrednim sąsiedztwie wytyczonych tras i szlaków kulturowych (ścieżek rowerowych) możliwa jest lokalizacja urządzeń obsługujących powyższe trasy:

- przy szlakach pieszych: miejsca wypoczynku, deszczochrony, tablice informacyjne;
- przy ścieżkach spacerowych i rowerowych: miejsca wypoczynku, deszczochrony, tablice informacyjne, stojaki dla rowerów;
- przy trasach samochodowych i rowerowych: małe parkingi, zatoki postojowe, miejsca wypoczynku, tablice informacyjne, zadaszenia przeciwdeszczowe w okolicach przystanków komunikacji zbiorowej.

7. Kierunki rozwoju i zasady gospodarki przestrzennej dotyczące obszarów zainwestowania.

7.1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa.

Warunki mieszkaniowe stanowią jeden z głównych elementów kształtujących warunki życia na danym obszarze. Efekty budownictwa mieszkaniowego na przestrzeni ostatnich lat wykazują, że liczba oddawanych mieszkań maleje. Jedyną możliwością uzyskania własnego mieszkania na obszarze gminy Tarnowiec jest indywidualna budowa własnego domu. Problem mieszkalnictwa jest zagadnieniem polityczno – ekonomicznym na szeroką skalę i powinien być rozwiązywany poprzez pełną i zróżnicowaną ofertę mieszkaniową dla każdej rodziny. Głównym działaniem powinno być zahamowanie spadku w budownictwie mieszkaniowym i stworzenie warunków do wzrostu inwestowania w tej sferze.

Działania podejmowane w tej dziedzinie to przede wszystkim :

- prawidłowa gospodarka gruntami na obszarze gminy i stworzenie „banku” działek budowlanych – przygotowanych planistycznie i geodezyjnie, co znacznie ułatwiłoby obrót ziemią;
- realizacja inwestycji z zakresu uzbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe w postaci dróg oraz doprowadzenia innych mediów: energii elektrycznej, kanalizacji, wodociągów itp.

Zakłada się, że w najbliższych latach nadal dominować będzie budownictwo indywidualne jednorodzinne, oparte na korzystnym systemie kredytowania, co pozwoli osiągnąć w przyszłości docelowego standardu mieszkaniowego w granicach 20,0 – 15,0 m² powierzchni użytkowej na jednego mieszkańca.

Nowe tereny budowlane powinny przyjmować parametry zabudowy w zależności od jej rodzaju (co przedstawia poniższa tabela) .

Rodzaj zabudowy	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	
		max.	min.
1. Małe domy mieszkalne, zabudowa wielorodzinna o niskiej intensywności	ilość mieszkań na 1 ha	50	35
2. Zabudowa jednorodzinna wolnostojąca i letniskowa indywidualna : - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację; - na terenach uzbrojonych w kanalizację;	średnia wielkość działki - ar	15 10	10 7
3. Zabudowa jednorodzinna bliźniacza : - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację; - na terenach uzbrojonych w kanalizację;	średnia wielkość działki - ar	9 7	7 5
4. Zabudowa zagrodowa , pensjonatowa : - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację; - na terenach uzbrojonych w kanalizację;	średnia wielkość działki - ar	20 15	15 10

W studium wyznaczono strefę potencjalnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego , w której dopuszcza się budowę , modernizację oraz uzupełnienia różnymi formami zabudowy mieszkaniowej , jak również usługowej za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi , a także usług agroturystycznych.

Strefa ta niejednokrotnie znajduje się w terenach niekorzystnych pod zabudowę z różnych względów:

- ***w przypadku strefy fizjograficznie niekorzystnej pod zabudowę należy uzyskać odpowiednią opinię fizjograficzną , aby niekorzystne warunki zneutralizować w procesie projektowania budynku lub prowadzenia budowy;***

- *w przypadku terenów zmeliorowanych należy zlokalizować budynek poza ciągami drenażowymi;*
- *w przypadku terenów zalewowych budynki powinny być zlokalizowane na odpowiedzialność inwestora, na gruntach najwyżej położonych i spełniać odpowiednie warunki konstrukcyjno - inżynierskie (np. bez podpiwniczenia);*
- *w przypadku lokalizacji w strefie sanitarnej od cmentarza możliwa jest zabudowa pod warunkiem poboru wody spoza strefy od cmentarza;*
- *w terenie objętym obszarem górniczym ropy i gazu należy zachować odpowiednie strefy od odwiertów czynnych i nieczynnych oraz lokalizację uzgadniać z odpowiednimi służbami Urzędu Górniczego;*
- *w obszarach występowania stanowisk archeologicznych lokalizację budynków i wszelkie prace ziemne należy uzgadniać z odpowiednimi służbami konserwatorskimi.*

7.2.Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej

Na obszarze gminy istnieją tereny, na których istnieje możliwość prowadzenia działalności przemysłowej, gospodarczej, przetwórstwa rolnego. Polityka prowadzona na tych terenach powinna zmierzać do:

- przeprowadzenia restrukturyzacji własnościowej, wielkościowej i branżowej zakładów;
- wprowadzenia nowych technologii o niższej energochłonności, oszczędzających wodę i o niskim oddziaływaniu na środowisko;
- wykorzystania w maksymalnym stopniu istniejących zasobów kubaturowych, materialnych oraz surowcowych dla nowych funkcji i branż;
- promocję terenów pod lokalizację dla małych zakładów wytwórczych i przetwórczych, głównie rolnictwa łatwiej dostosowujących się do koniunktury rynkowej;
- zorganizowania sprawnej obsługi transportowej zaplecza technicznego i obsługi prawną – finansową.

W studium wyznaczono obszary zabudowy przemysłowej i gospodarczej z dopuszczeniem budowy, modernizacji i uzupełnień, za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, na których mogą być zlokalizowane różnego typu obiekty działalności gospodarczej i przemysłowej (jako funkcja główna), mieszczące się ze swoimi strefami uciążliwości w granicach własnych działek. Na działkach zabudowy przemysłowej i gospodarczej, z inwestycjami szkodliwymi dla środowiska nie dopuszcza się funkcji mieszkalnej. Dopuszcza się natomiast funkcje uzupełniające w postaci usług różnego typu.

7.3.Kierunki rozwoju działalności usługowej

Określenie potrzeb dla działalności usługowej nastąpiło w oparciu o wymienione założenia:

- analizę potrzeb przeprowadzono w odniesieniu do całej gminy ;

- przyjęto założenie adaptacji istniejących placówek usługowych z ich dotychczasowymi funkcjami i z możliwością modernizacji, rozbudowy i zmniejszenia ilości użytkowników do poziomu zakładanych standardów;
- przewidziano rezerwy terenowe dla nowych obiektów usługowych różnego typu.

W studium wyznaczono obszary zgrupowanej zabudowy usługowej z dopuszczeniem modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji usług, za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej dla właścicieli i funkcji magazynowych i transportowych. Dla tych terenów istnieje obowiązek lokalizacji miejsc postojowych w granicach działek poszczególnych usług oraz wprowadzenia elementów zieleni.

Oświata i wychowanie

Opieka przedszkolna.

Zakładany standard 40-45% dzieci w wieku 3 – 6 lat zostanie objętych opieką przedszkolną. Przyjmuje się adaptację istniejącego przedszkola dwu - oddziałowego w miejscowości Tarnowiec oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Wg prognozy demograficznej liczba dzieci w wieku przedszkolnym /3 – 6 lat/ w 2020 roku wyniesie 462 osoby, a więc w porównaniu do roku 1997 obniży się o 114 osób. W/g zakładanego standardu 40-45% dzieci w wieku 3- 6 lat powinno być objęte opieką przedszkolną tj. 184-207 dzieci.

Przyjmując obecną sytuację w placówce wychowania przedszkolnego w miejscowości Tarnowiec, które dysponuje 50 miejscami oraz funkcjonujące oddziały przedszkolne zaspokajają potrzeby społeczne w zakresie wychowania przedszkolnego.

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.

Zakładany standard – 18 uczniów na oddział /na podstawie ramowego planu nauczania w szkołach publicznych i ramowego statutu szkół publicznych – średnia liczba uczniów na oddział /18/.

W/g prognozy demograficznej następuje spadkowa tendencja liczby uczniów tj. liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej w 2020 roku wyniesie 1000 osób, a więc w porównaniu do 1997 roku liczba uczniów zmniejszy się o 173 osoby /1173 uczniów – stan na 1997 r/. Przy obecnej liczbie oddziałów 84 średnio na oddział na perspektywę 2020 rok przypada 12 uczniów. Stan istniejący przyjmuje się na perspektywę jako wystarczający. W zależności od stanu technicznego budynków szkół wymagane będą prace modernizacyjne. Ponieważ z uregulowań ustawowych wynika, że na samorządzie terytorialnym spoczywa obowiązek prowadzenia szkół podstawowych jak i gimnazjalnych, organy gminy będą decydowały o praktycznym wyglądzie szkół. W związku z reformą oświaty na terenie gminy na perspektywę będą działały: gimnazja z klasami od VII-IX w m. Tarnowiec, Łubno Szlacheckie, Róztoki z równoczesnym utrzymaniem szkół podstawowych z klasami od I do VI.

Szkoły podstawowe z klasami od I do VI pozostają w miejscowościach Brzezówka, Czełużnica, Glinik Polski, Łajsce, Łubienko, Nowy Glinik, Umieszcz, Wrocanka. Orszkoły z klasami od I do III w miejscowości Potakówka /filia szkoły podstawowej w Tarnowcu/.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Zakładany standard – 3000 – 4000 mieszkańców na 1 ośrodek zdrowia.
Prognoza demografii 9341 – 2020 rok.

Adaptuje się ośrodki zdrowia w m. Tarnowiec, Łajsce, Roztoki ,które umożliwią powszechną dostępność do świadczeń podstawowych ,porad medycznych.

Przy projektowanej liczbie ludności do 2020 roku tj. 9341 osób obiekty są wystarczające. Na jeden ośrodek zdrowia będzie przypadać średnio 3114 osób. Adaptuje się również przychodnię przemysłową służby zdrowia w Tarnowcu /terenowa/ Zasadniczym zadaniem w ochronie zdrowia jest poprawa opieki zdrowotnej ludności.

Zakłada się uzyskać ją poprzez:

- zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń medycznych,
- zwiększenie wydajności systemu opieki zdrowotnej i poprawę jakości usług
- realizacja priorytetowych programów zdrowotnych w zakresie zwalczania chorób krążenia i nowotworów,
- możliwość zaoferowania mieszkań dla lekarzy specjalistów i stomatologów
- współpraca z instytucjami w zakresie poprawy wyposażenia w sprzęt i urządzenia do badań i rehabilitacji

Opieką szpitalną mieszkańców gminy Tarnowiec zapewnia szpital w Jasle dysponujący 506 łózkami ,który swym zasięgiem obejmuje cały powiat Jasło. Na 1000 mieszkańców powiatu przypada 37 łóżek. Zakładany standard – 7 łóżek/1000 mieszkańców rejonu.

Żłobki

Zakładany standard 0,75% – 1,5 % ogólnej liczby mieszkańców

2,0% 0 4,0% dzieci objętych opieką w wieku 0 – 2 lat.

Ta forma opieki nad małymi dziećmi nie budzi zainteresowania na terenie gminy.

Kultura i sport

Do zasadniczych funkcji jakie mają spełniać ośrodki kultury i sportu należą:

- podniesienie poziomu kulturalnego społeczeństwa,
- organizowanie imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, wypoczynkowych,
- pielęgnowanie i ożywianie tradycji regionalnych
- upowszechnianie dorobku kultury narodowej.

Na terenie gminy działalność prowadzi 14 domów kultury oraz trzy biblioteki. Na terenie gminy możliwość korzystania z ofert kulturalnych jest bardzo ograniczona. Jedną z najpowszechniejszych i podstawowych form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo. W celu zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju kultury należy koniecznie zachować istniejące obiekty kultury.

Należy również dążyć do poprawy stanu technicznego już istniejących obiektów oraz wprowadzić ciekawe formy zajęć odpowiadających nowej sytuacji gospodarczej i nowym warunkom i potrzebom życia społeczeństwa dorosłego i dzieci.

Handel , gastronomia i inne usługi

Działalność handlowa daje najpoważniejszy i najszybszy dochód, a równocześnie nie wymaga wysokich nakładów, a także tak wysokich kwalifikacji zawodowych jak działalność produkcyjna.

Powstające obecnie podmioty nawiązują do potrzeb lokalnych rynków i związane są z bezpośrednią obsługą ludności. Stąd rozwój ten należy traktować jako pierwsze studium rozwoju indywidualnej działalności gospodarczej. Sieć gastronomiczna na terenie gminy jest słabo rozwinięta. W perspektywie należy popierać inicjatywę powstawania barów szybkiej obsługi, bufetów, restauracji z odpowiednią liczbą miejsc stałych jak i sezonowych które należałoby sytuować w miejscowościach historycznych i w miejscowościach na projektowanych szlakach turystycznych pieszych i rowerowych.

Ponadto usługi elementarne powinny się znaleźć w każdej miejscowości.

8. Kierunki rozwoju komunikacji.

8.1. Kierunki i zasady funkcjonowania systemu komunikacyjnego (drogowego i kolejowego)

1. Informacje ogólne

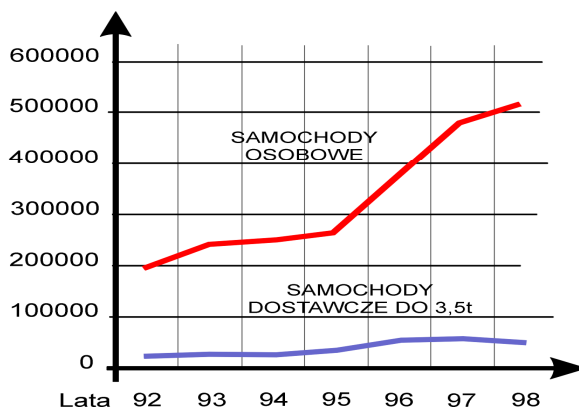
System komunikacji / ciągi drogowe i kolejowe / jako jeden z podstawowych elementów zagospodarowania układu przestrzennego gminy pełni w stosunku do niego rolę usługową. Usługowa rola systemu komunikacji polega przede wszystkim na zaspokojeniu podstawowych potrzeb w przewozie ludzi i towarów. Jego prawidłowe funkcjonowanie jest czynnikiem stymulującym rozwój danego regionu. Ciągi drogowe i kolejowe stanowią wyraźne osie kompozycyjne zespołów urbanistycznych i innych dominant krajobrazowych. Stąd w gospodarce rynkowej rozwój komunikacji ma wymierny aspekt ekonomiczny. Wyższa jest atrakcyjność terenów dostępnych komunikacyjnie i odwrotnie mniejsza atrakcyjność terenów wymagających ponoszenia kosztów ich udostępnienia. Atrakcyjność systemu komunikacyjnego wyrażona poprzez dobrą dostępność, przy zwiększonej ruchliwości ludności związanej z posiadaniem własnego pojazdu staje się w obecnej chwili problemem bardzo ważnym. Tezę tą potwierdzają ostatnie lata 92 – 98 w których nastąpił nie notowany wzrost wskaźnika motoryzacji / ilość samochodów osobowych przypadających na 1000 mieszkańców/

W 1998 r. w Polsce sprzedano 515,3 tysiące nowych aut co dało siódme miejsce w Europie pod względem liczby nowo zarejestrowanych pojazdów. Tak duży wzrost sprzedanych aut, jak i sprowadzonych z zagranicy spowodował nasilenie się niekorzystnych zjawisk, a to :

- przeciążenie istniejących tras komunikacyjnych,
- problemy parkowania,
- obniżenie standardu komunikacji publicznej,
- zaostrzenie się problemów zanieczyszczenia środowiska,
- zwiększenie wypadkowości na drogach związanej z pogorszeniem bezpieczeństwa podróżowania,
- decentralizacji zamieszkania i funkcji miejskich.

Zjawiska te będą narastać i stwarzać określone problemy trudne do rozwiązywania, przy generalnej dekapitalizacji sieci drogowej.

SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW W POLSCE W LATACH 1992-1998 (W SZTUKACH)

2. Powiązania komunikacyjne

2.1. Zewnętrzne

Głównymi zewnętrznymi powiązaniem gminy Tarnowiec są kierunki:

a/ drogowe

- Jasło z odgałęzieniami do Gorlic i Krakowa
- Krosno z odgałęzieniami do Rzeszowa i Sanoka

b/ kolejowe

- Tarnowiec – Krosno Sanok – Zagórz z odgałęzieniami w kierunku przejść granicznych kolejowych w Krościenku – Smolnica/ Ukraina / oraz Łupków – Medzilaborce / Słowacja /.
- Tarnowiec – Jasło z odgałęzieniami w kierunku Stróże – Kraków i Stróże – Nowy Sącz oraz Rzeszów.

Połączenia te pozwalają na korzystanie z usług ponad lokalnych i stanowią korzystny element powiązań zewnętrznych gminy.

2.2. Wewnętrzne

Generalnie powiązania wewnętrzne opierają się na sieci dróg powiatowych. Elementem uzupełniającym sieć dróg powiatowych stanowią drogi gminne. Do najważniejszych połączeń należy zaliczyć drogi powiatowe łączące przyległe gminy jak i z ośrodkami powiatowymi Jasło i Krosno. Na podstawie przebiegu dróg powiatowych stwierdza się że ciężenia komunikacyjne zbiegają się w miejscowości Tarnowiec. Stąd miejscowość ta stanowi dogodny punkt do lokalizacji wszelkiego rodzaju usług.

3. Sieć drogowa

3.1. Stan istniejący.

Na terenie gminy układ podstawowy sieci komunikacyjnej stanowią drogi powiatowe i gminne. Gmina nie posiada na swoim terenie dróg krajowych i wojewódzkich.

Do najważniejszych ciągów komunikacyjnych należą drogi powiatowe:

- droga powiatowa nr 19196 relacji Jasło – Łajsce – Żręcin
- droga powiatowa nr 19188 relacji Szebnie – Tarnowiec – Jedlicze.

Ich łączna długość wynosi 55,145 km. Elementem uzupełniającym i wspomagającym układ dróg powiatowych są drogi gminne. Drogi powiatowe są w dużym stopniu ulepszone, jednak ich wartość techniczną i eksploatacyjną należy uznać za nie spełniającą aktualnych wymogów transportu i komunikacji (w ostatnich latach nastąpiła duża degradacja dróg).

WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH NA TERENIE GMINY TARNOWIEC

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi klasa	Lokalizacja	Rodzaj nawierzchni			
				Długość km	ulepsz. km	nie ulepsz. km	Grun- towa km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	19187	Tarnowiec-Brzezówka	0+000-3+344	3.344	3.344	-	-
2.	19188	Szebnie-Tarnowiec- Jedlicze	1+600-8+546	6.946	6.946	-	-
3.	19190	Wolica-Gliniczek- Sądkowa-Dobrucowa	0+000-6+012	6.012	6.012	-	-
4.	19191	Tarnowiec-Sądkowa	0+000-1+711	1.711	1.711	-	-
5.	19192	Gliniczek-Czeluśnica	0+000-1+188	1.188	1.188	-	-
6.	19193	Czeluśnica-Tarnowiec	0+000-2+735	2.735	-	2.735	-
7.	19194	Umieszcz-Tarnowiec	0+000-3+038	3.038	3.038	-	-
8.	19195	Czeluśnica-Umieszcz	0+000-2+354	2.354	2.354	-	-
9.	19196	Jasło-Łajsce-Żręcin	4+000-16+300	12.300	12.300	-	-
10.	19197	Jasło(Sobniów)-Łaski- Glinik Nowy	4+200-7+100	2.900	2.900	-	-
11.	19198	Majscowa-do drogi nr 19197	2+144-2+644	0.500	-	0.500	-
12.	19199	Zarzecz-Łajsce	3+506-5+206	1.700	1.700	-	-
13.	19200	Glinik Nowy-Glinik Pol- ski	0+000-2+750	2.750	-	1.200	1.550
14.	19201	Tarnowiec-Piotrówka- Wrocanka	0+000-4+200	4.200	2.750	1.450	-
15.	19219	Łubno Szlacheckie- Łubienko	0+000-2+435	2.435	2.435	-	-
16.	19220	Łęczany-Łajsce	2+800-4+382	1.582	1.582	-	-
Razem			-	55.145	48.260	5.885	1.550

SIEĆ DRÓG GMINNYCH

Nr drogi	Kierunek przebiegu drogi	Długość drogi w km	Mosty	Obiekty Przepusty w szt.
1937001	Gliniczek-Roztoki	1,500	1	20
1937002	Wrocanka-Umieszcz	2,000	1	25
1937003	Wrocanka-Potakówka	1,000	-	20
1937004	Glinik Polski-Piotrówka	1,500	-	20
1937005	Łajsce-Łubienko	2,500	-	25
Razem		8,500	2	110

Ogólnie na tle powiatów Jasielskiego, Krośnieńskiego, Brzozowskiego, Sanockiego i Bieszczadzkiego gmina Tarnowiec zajmuje pierwsze miejsce pod względem gęstości dróg powiatowych na 100 km² .

3.2.Stan projektowany

Na obszarze gminy jest projektowane przełożenie drogi wojewódzkiej nr 992 relacji Jasło – Nowy Żmigród wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Jasła.

Wyżej wymieniona droga przebiega po północno zachodniej stronie gminy. Horyzont czasowy realizacji tego przedsięwzięcia jest nieokreślony.

W zakresie dróg powiatowych i gminnych nie projektuje się nowych tras komunikacyjnych.

Mając na uwadze wysoki stopień dekapitalizacji dróg powiatowych należy przeprowadzić ich modernizację (podwyższenie parametrów technicznych i eksploatacyjnych). Dotyczy to również dróg gminnych.

Obiekty budowlane przy drogach powinny być sytuowane od zewnętrznej krawędzi jezdni co najmniej:

L.p.	Rodzaj drogi	Na terenie zabudowy miast i wsi	Poza terenem zabudowy
3.	Droga ogólnodostępna: a) krajowa b) wojewódzka, powiatowa c) gminna,	10 m 8 m 6 m	25 m 20 m 15 m

Ustawa z dnia 21 marca 1885 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 75, poz. 332, z 1993 r. Nr 47, poz. 212, z 1994 r. Nr 127, poz. 627 z 1997 r. Nr 6, poz. 31, Nr 80, poz. 497, Nr 106, poz. 677 , Nr 123, poz. 780, z 1998 Nr 106, poz. 668.

Natomiast najmniejsze odległości drogi publicznej od budynków z pomieszczeniami na pobyt ludzi w nawiązaniu do zarządzenia nr 5/95 Generalnego Dyrektora Dróg Publicznych z dnia 31 marca 1995 r. wynoszą:

KLASA TECHNICZ- NA DROGI	KATEGO- RIA DROGI	OBIEKTY PRZEZNACZONE NA POBYT LUDZI:		
		Mieszkaniowe i budynki użyteczności publicznej		Budynki szpitalne, sa- natoriów i wymagające szcze- gólnej ochrony
		jednokondygnacyjne	wielokondygnacyjne	
III, IV	Krajowa o znacze- niu regional- nym	30 m	40 m	130 m
IV, V	Wojewódz- ka	30 m	40 m	130 m
V	Gminna	15 m	20 m	80 m

Biorąc pod uwagę obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego gminy (w tym: zainwestowanie zabudową kubaturową, kategorie połączeń drogowych , itp.) proponuje się przyjęcie najmniejszych odległości drogi publicznej od budynków z pomieszczeniami na pobyt ludzi:

- natomiast dla dróg powiatowych przyjąć odległości jak dla dróg wojewódzkich zgodnie z zarządzeniem nr 5 GDDP z dnia 31 marca 1995r.

GDDP - Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych oddział centralny w Warszawie.
Odległość obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi należy przyjmować od zewnętrznej krawędzi jezdni (pasa ruchu) drogi publicznej.

Szerokość w liniach rozgraniczających zaleca się przyjmować:

- drogi powiatowe

Przekrój poprzeczny (liczba jezdni x liczba pasów ruchu) - **1/2**

Szerokość pasa ruchu - **3,00 m.**

Szerokość w liniach rozgraniczających - **zalecany 30 m. (minimum 20 m.)**

- drogi gminne

Przekrój poprzeczny (liczba jezdni x liczba pasów ruchu) - **1/2**

Szerokość pasa ruchu - **2,50 m.**

Szerokość w liniach rozgraniczających - **zalecany 20 m. (minimum 15 m.)**

Dostępność do dróg powiatowych i gminnych - nie ograniczona

4. Motoryzacja

Statystyka Pojazdów w Gminie Tarnowiec

Rodzaj pojazdu	1995	1996
Motocykl	478	523
Osobowy	1209	1686
Samochód sanitarny	0	0
Motorower	79	109
Autobus	1	4
Sam. ciężarowo-osobowy	30	32
Sam. cięż.- uniwersalny	51	81
Sam. cięż. - specjalizowany	12	16
Samochód specjalny	8	9
Ciągnik samochodowy	3	3
Ciągnik rolniczy	470	536
Naczepa uniwersalna	3	3
Naczepa specjalizowana	0	0
Naczepa specjalna	0	0
Przyczepa lekka	56	68
Przyczepa uniwersalna	109	120
Przyczepa specjalizowana	11	15
Przyczepa specjalna	1	1
Przyczepa rol. uniwersalna	10	11
Przyczepa rol. specjalizowana	8	8
Przyczepa rol. specjalna	2	2
Razem	2541	3227

5. Stacje benzynowe

Na terenie gminy znajdują się dwie stacje benzynowe w miejscowości Tarnowiec i Łubno Szlacheckie.
Jest to ilość wystarczająca do obsługi terenu gminy.

6. Komunikacja zbiorowa

Na terenie gminy Tarnowiec występuje dwóch przewoźników a to:

- Państwowa Komunikacja Samochodowa obsługująca wszystkie wsie
 - Miejska Komunikacja Samochodowa obsługuje wsie: Czeluśnica , Umieszcz, Gąsówka, Glinik Polski, Łąjsce i Nowy Glinik
- Postulaty społeczeństwa lokalnego postulują zwiększenie ilości połączeń z poszczególnymi miejscowościami.

7.Kolej

Na obszarze gminy funkcjonuje linia kolejowa relacji:

- Stróże – Jasło – Tarnowiec – Krosno – Sanok – Zagórz
Przewiduje się modernizację linii kolejowej (elektryfikacja, poprawa parametrów technicznych itp.)
Umożliwia ona połączenia kolejowe poprzez:
 - węzeł w Jaśle z Krakowem i Rzeszowem
 - węzeł w Zagórz z przejściami granicznymi kolejowymi w Krościenku / z Ukrainą/ i Łupkowie / z Słowacją/.

8.2. Uwarunkowania wynikające z potrzeb komunikacji.

Uwarunkowania sprzyjające rozwojowi:

- Trwałe związki funkcjonalno przestrzenne w obszarze województwa i powiatu
- Istniejąca infrastruktura drogowa
- Istniejąca infrastruktura kolejowa
- Istniejąca komunikacja zbiorowa / PKS i MKS /
- Zachowane w obszarze gminy rezerwy terenów pod rozbudowę układu komunikacyjnego

Ograniczające rozwój:

- Wysoki stopień degradacji technicznej infrastruktury komunikacyjnej,
- Ograniczenia kapitałowe w realizacji niezbędnych inwestycji komunikacyjnych,
- Problem utrzymania dotychczasowej infrastruktury komunikacyjnej na niezbędnym poziomie technicznym,

8.3.Cele rozwoju w sferze komunikacyjnej

- Modernizacja i restrukturyzacja najważniejszych ciągów komunikacyjnych gminy
Celem zaspokojenia potrzeb przewozowych mieszkańców i zapewnienia odpowiedniego poziomu usług transportowych,
- Optymalizacja kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych,

8.4. Polityka kształtowania systemu komunikacyjnego

- Eliminacja tzw. zaszłości realizacyjnych w inwestycjach komunikacyjnych,
- Zabezpieczenie niezbędnych realizacji komunikacyjnych, poprzez zwiększenie na ten cel środków finansowych z budżetu gminy,
- Współpraca władz gminnych z administracją powiatową w zakresie poprawy stanu dróg powiatowych,

9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.

9.1. Kierunki rozwoju systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Obecnie gmina Tarnowiec posiada i eksploatuje dwa wodociągi, co pozwala na zasilenie jedynie trzech miejscowości – Tarnowca, Dobrucowej i Umieszczu. Eksploatowana jest sieć wodociągowa w Sądkowej, która jest połączona z wodociągiem zasilanym ze stacji w Dobrucowej. Miejscowość Roztoki posiada ujęcie wody przemysłowej / dla potrzeb gospodarczych /. Główny wodociąg czerpie wodę z czterech studni zlokalizowanych nad rzeką Jasiołką i tłoczy wodę do stacji uzdatniania w Dobrucowej. Woda dostarczana jest dla pokrycia potrzeb wsi Dobrucowa oraz siedziby gminy miejscowości Tarnowiec. Są to studnie płytkie, bo ich głębokości wahają się od 3,53m p.p.t. do 7,0m p.p.t.

Maksymalna wydajność zespołu tych studni wynosi:

$S_1 - 4,56 \text{ m}^3/\text{h}$
 $S_2 - 0,98 \text{ m}^3/\text{h}$
 $S_3 - 1,80 \text{ m}^3/\text{h}$
 $S_4 - 2,63 \text{ m}^3/\text{h}$
razem - $9,97 \text{ m}^3/\text{h}$

Drugi wodociąg pobiera wodę z dwóch studni zlokalizowanych w miejscowości Tarnowiec /przysiółek Kwiatkowiska/. Wydajność ujęcia $30 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie to dwie studnie wiercone o głębokości 52 i 54 metry.

Wewnętrzne, własne wodociągi posiadają – Huta Szkła w Tarnowcu oraz Podkarpackie Zakłady Produkcyjne INCO- VERITAS. Huta pobiera z własnych studni $30 \text{ m}^3/\text{d}$, a zakład INCO $10 - 15 \text{ m}^3/\text{d}$, co zaspokaja ich potrzeby.

Na terenie gminy występują większe studnie zaopatrujące w wodę np. studnia przy szkole w Łubnie Szlacheckim posiada wydajność $3,8 \text{ m}^3/\text{h}$.

Na terenie gminy znajduje się dość dużo źródeł z samo wypływem rozrzuconych dość nieregularnie. Źródła te zlokalizowane są najczęściej w lasach lub na łąkach. Najwięcej takich źródeł jest w rejonie Nowego Glinika, Glinika Polskiego, Wrocanki, Potakówki oraz Umieszczu, a także kilka w rejonie Brzezówki.

Wg koncepcji zaopatrzenia w wodę opracowanej dla gminy Tarnowiec, jeżeli porówna się zapotrzebowanie na wodę z możliwościami wodociągu to można zauważyć, że ujęcie ma niewystarczającą wydajność w stosunku do normatywnego zużycia wody, natomiast jest na granicy wydajności w stosunku do rzeczywistego zużycia.

Zakłady Produkcyjne INCO – VERITAS oraz Huta Szkła w Tarnowcu pobierają wodę z własnych źródeł i jak podano w koncepcji podczas normalnego cyklu pracy w/w zakłady będą samowystarczalne pod względem zaopatrzenia w wodę i nie będą uwzględnione w dalszych rozważaniach.

Dobrym obszarem dla ujęcia wody jest dolina rzeki Jasiołki, gdzie wydajność ujęcia może wynosić do $20 \text{ m}^3/\text{h}$. Jest to obszar zasilany wodami rzeki. Nie jest to jednak dobra lokalizacja, gdyż jest to obszar obrzeża gminy i to praktycznie zwodociągowany. Aby wykorzystać ten obszar trzeba by przetłaczać wodę surową na duże odległości co byłoby nieekonomiczne.

Podstawą koncepcji obok analizy stanu istniejącego jest oszacowanie zaopatrzenia na wodę dla poszczególnych miejscowości i w konsekwencji dla całej gminy.

Analiza możliwości uświadomienia fakt istniejących trudności w znalezieniu jednego źródła zaopatrzenia w wodę, które by pozwoliło na pokrycie potrzeb znakomitej większości miejscowości położonych na terenie gminy. Jedynym wyjściem jest decentralizacja zasilania wsi w wodę poprzez wykorzystanie co najmniej trzech punktów poboru wody i tyleż samo stacji wodociągowych / tak zakłada opracowana koncepcja zaopatrzenia w wodę gminy Tarnowiec/.

Do wykorzystania mogą być następujące źródła wody:

1. wykorzystanie wodociągu rozprowadzającego wodę po mieście Jasło i podłączenie od strony Sobniowa i Wolicy. Istnieje tam nadwyżka wody, która pozwoli na zasilanie części gminy Tarnowiec / północna część/.
2. Drugą możliwość widzą projektanci w zasilaniu z wodociągu planowanego z Krempnej poprzez Nowy Żmigród. Budowa jego jednak jest odsunięta na dalszy plan.
3. Trzecia możliwość to wykorzystanie istniejących źródeł oraz ocena możliwości pozyskiwania nowych źródeł wody. Istniałaby tutaj konieczność poszukiwania nowych źródeł i dowiercania nowych studni.

Analiza lokalizacji wsi na terenie gminy oraz liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach stwarza układ podziału gminy na dwie części –południową i północną. W skład części północnej wchodzi miejscowości: Gliniczek, Roztoki, Sądkowa, Dobrucowa, Brzezówka, Tarnowiec i Czełużnica. Ze względu na istnienie stacji wodociągowej w Kwiatkowiskach i Dobrucowej powinno się połączyć oba wodociągi i wówczas należy do tej grupy miejscowości dołączyć Potakówkę, Wrocankę, Umieszcz i Gąsówkę. Istnieją jednak małe szanse na pokrycie całkowitego zapotrzebowania wody dla tego terenu przez te stacje wodociągowe. Koniecznym jest zabezpieczenie nowego źródła dodatkowego.

Pierwsza możliwość to wybudowanie nowej stacji wodociągowej /w okolicach Gliniczka/. Z dokumentacji hydrologicznej wynika, że jest to obszar o dużym prawdopodobieństwie znalezienia wody. Druga możliwość to połączenie tej części z wodociągiem jasielskim.

Południowa część gminy jest w znacznie gorszej sytuacji. Zasadne jest podzielenie tej części gminy na dwie części:

Glinik Nowy i Glinik Polski oraz Łubno Szlacheckie, Łubno Opace, Łubienko i Łajsce. Glinik Polski i Glinik Nowy mogą być zasilane z wodociągu północnego /jeżeli byłyby nadwyżki/ lub z własnego ujęcia, które jest możliwe do zlokalizowania na zboczu wzgórz Glinik Polski – Podbardzie – Chlebna.

Miejscowości Łubno, Łubienko i Łajsce powinny być zasilane z oddzielnego ujęcia.

Ujęcie może być zlokalizowane w północnej części miejscowości. Łajsce w obszarze o potencjalnej możliwości występowania wody 2,0-5,0 m³/h.

Naczelną zasadą byłby układ połączenia sieci wodociągowej pierścieniami na terenie całej gminy.

9.2.Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych

W stanie istniejącym o oczyszczalni ścieków na terenie gminy Tarnowiec można mówić jedynie w przypadku 2 obiektów zlokalizowanych na terenie Tarnowca – Huta Szkła Tarnowiec oraz zakładu INCO- VERITAS.

Oczyszczalnia ścieków Huty Szkła Tarnowiec jest oczyszczalnią biologiczną typu Bioblok MU z aerobowym rozkładem związków organicznych. Nominalna przepustowość Biobloku typu B wynosi 25-75 m³/db i 150-500 RLM. Działa ona w oparciu o metodę oczyszczania za pomocą osadu czynnego. Oczyszczalnia w hucie ma przepustowość 35 m³/d i redukcję BZT5 o 90%. Nierównomierność dopływu ścieków wymusiła konieczność budowy zbiornika retencyjnego ścieków zastosowania recyrkulacji. Istnieje możliwość zasilenia tej oczyszczalni ściekami z okolicznych domów /po dokonaniu obliczeń/.

Oczyszczalnia w INCO – VERITAS jest w budowie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna o małej przepustowości składająca się z osadnika Imhoffa i reaktora biologicznego typu Sebiofikom. Wydajność tego systemu to 40 m³/db i do 200 RLM. Jest to oczyszczalnia oczyszczająca ścieki typowo bytowo – gospodarcze. Oczyszczalnia tutaj zainstalowana oczyszcza 16 m³/d ścieków /przepustowość 25 m³/db/. Istnieje również możliwość dociążenia tej oczyszczalni ściekami z pobliskich gospodarstw.

Na terenie Tarnowca jest jeszcze jeden obiekt, który posiada pozwolenie zrzutu ścieków do cieku po uprzednim 10 dniowym przetrzymywaniu w osadniku gnilnym.

Indywidualne sposoby pozbywania się ścieków z poszczególnych gospodarstw oparte są przede wszystkim na gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych

Okresowo one powinny być wywożone i utylizowane. Zazwyczaj jest problem z wywozem nieczystości a zbiorniki tylko nominalnie bezodpływowe, co pogarsza stan środowiska.

Ilość zrzucanych /potencjalnie/ ścieków przedstawia tabelka .

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Q _{śr db}	Q _{max db}	Q _{max h}
-	-	m ³ /db	m ³ /db	m ³ /h
Brzezówka	541	86,56	103,87	6,92
Czeluśnica	677	108,32	129,98	8,67
Dobrucowa	349	55,84	67,01	4,47
Gąsówka	200	32,00	38,40	2,56
Gliniczek	382	61,12	73,34	4,89
Glinik Polski	630	100,80	120,96	8,06
Łąjsce	564	90,24	108,29	7,22
Łubienko	353	56,48	67,78	4,52
Łubno Opace	269	43,04	51,65	3,44
Łubno Szlach.	439	70,24	84,29	5,62
Nowy Glinik	600	96,00	115,20	7,68
Potakówka	454	72,64	87,17	5,81
Roztoki	449	71,84	86,21	5,75
Sądkowa	569	91,04	109,25	7,28
Tarnowiec	1221	195,36	234,43	15,63
Umieszcz	605	96,80	116,16	7,74
Wrocanka	789	126,24	151,49	10,10
RAZEM:	9091	1454,56	11745,48	116,36

Analiza wyników obliczeń pokazuje rozkład ilości ścieków jaki stanowił będzie podstawę koncepcji oczyszczania ścieków tj. wybór metody, projektowania kanalizacji i oczyszczalni.

Obliczenia ilości ścieków są obliczeniami przybliżonymi, ilość ścieków przyjęta jednostkowa jest często zawyżona, bo odpowiada mieszkańcom żyjącym w mieszkaniach o wysokim standardzie. Sumaryczny zrzut ścieków ze wszystkich miejscowości w gminie wyniesie około:

$$\begin{aligned} Q_{\text{śrd}} &- 1455 \text{ m}^3/\text{d} \\ Q_{\text{max d}} &- 1746 \text{ m}^3/\text{d} \\ Q_{\text{max h}} &- 116 \text{ m}^3/\text{h} \end{aligned}$$

Układ gminy oraz w miarę równomierne rozłożenie miejsc zrzutu ścieków nie pozwala na projektowanie jednej oczyszczalni. Teren podgórski nie pozwala na łatwe transportowanie ścieków z jednej miejscowości do drugiej. Konieczna jest decentralizacja sieci kanalizacyjnej z zastosowaniem różnych sposobów oczyszczania ścieków.

Gmina jest gminą typowo rolniczą więc ścieki będą charakteryzować się cechami ścieków bytowo – gospodarczych.

Ze względu na górzysty charakter terenu gminy Tarnowiec dużą odległość pomiędzy miejscowościami, a także rozproszony charakter zabudowy nie uda się skanalizować całej gminy przy pomocy jednej sieci. Generalnie koncepcja opracowana dla gminy zakłada kilka systemów i możliwości odbioru, transportu i oczyszczania ścieków.

Jeden duży system powinien zebrać ścieki z północnej części gminy, czyli z miejscowości Dobrucowa, Sądkowa, Roztoki i Gliniczek, i sprowadzić do Gliniczka, gdzie powinna być zlokalizowana oczyszczalnia.

Na północ od zabudowy zwartej Gliniczka znajdują się łąki, które mogą być dobrą lokalizacją oczyszczalni. System ten będzie większy, gdyby do tej oczyszczalni doprowadzić ścieki z Czeluśnicy, Gąsówki i Tarnowca. Układ pozwala na zebranie ścieków w najniższym miejscu w Czeluśnicy i poprzez przepompownię można dostarczyć je do oczyszczalni w Gliniczku.

Drugą możliwością jest przepompownia ścieków z Czeluśnicy i Gąsówki do sieci kanalizacyjnej jasielskiej i tam na oczyszczalnię.

Ścieki z Tarnowca mogą być teoretycznie oczyszczane na miejscu po rozbudowie oczyszczalni ścieków przy Hucie Szkła. Drugi system powinien zebrać wspólne ścieki z Glinika Polskiego, Nowego Glinika i Umieszcza, i poprowadzić je na oczyszczalnię w Gliniku Polskim.

Miejscowości takie jak: Potakówka, Brzezówka, Łubno Szlacheckie, Łubno Opace, Łubienko i Wrocanka powinny mieć indywidualne małe oczyszczalnie oczyszczające ścieki z tych miejscowości.

Miejscowość Łajsce na dość luźną linię zabudowy i specyficzne ukształtowanie terenu nadaje się jedynie do zastosowania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Indywidualne systemy będą musiały być zastosowane na obrzeżach innych miejscowości, bo tam sieć kanalizacyjna zbiorcza będzie nieopłacalna.

9.3. Kierunki i zasady odprowadzania i usuwania odpadów stałych.

Gmina Tarnowiec nie posiada własnego gminnego wysypiska śmieci. W planie zagospodarowania gminy zarezerwowane jest miejsce pod gminne wysypisko śmieci w miejscowości Dobrucowa. Wysypiska tego gmina nie będzie budowała w najbliższym czasie. Gospodarka odpadami na terenie gminy jest zorganizowana poprzez indywidualne umowy z mieszkańcami gminy podpisane przez przewoźników, którzy wywożą śmieci na wysypiska odpadów komunalnych w Jaśle. Jednostki społeczne na terenie gminy posiadają kontenery na śmieci.

Na terenie gminy zinwentaryzowano 13 dzikich wysypisk śmieci. Są to śmietniska niewielkie, których likwidacja nie będzie wymagać dużych nakładów finansowych. Śmietniska zlokalizowane są głównie w okolicach rzek, przy bocznych drogach i na obrzeżach terenów leśnych bądź zadrzewionych. Główną masą odpadów na tych wysypiskach stanowią odpady komunalne oraz gruz. Wysypiska te wymagają szybkiej likwidacji, bowiem pozostawienie ich powoduje zwiększenie ich kubatury.

9.4. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny

Gmina jest zgazyfikowana i posiada dobre warunki zasilania w gaz. Dostawy gazu na teren gminy odbywają się gazociągami wysokoprężnymi Krosno - Gliniczek - Warzyce. Gaz rozdysponowywany jest do odbiorców poprzez stacje redukcyjno - pomiarowe pierwszego i drugiego stopnia zlokalizowane w Potakówce, Dobrucowej, Tarnowcu, Gliniku, Czeluśnicy, Roztokach, Umieszczu i Wrocance.

Wszystkie miejscowości posiadają sieć gazową - całkowita długość 171 km. Do sieci podłączonych jest około 90% nieruchomości / ok. 1900 budynków /.

W najbliższych latach przewidywany jest remont sieci w miejscowości Tarnowiec.

9.5. Elektroenergetyka

Gmina zasilana jest w energię elektryczną liniami średniego napięcia 15 kV Krosno - Niegłowice i odgałęzieniem do Winnicy.

Na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji linii i urządzeń wysokiego napięcia.

W celu poprawy warunków zasilania odbiorców niezbędna jest w dużym zakresie rozbudowa linii i urządzeń średniego napięcia 15 kV.

9.6. Telekomunikacja.

Teren opracowania – gmina Tarnowiec obsługiwana jest częściowo w ruchu automatycznym. Abonenci telefoniczni w miejscowościach: Glinik Polski, Łajsce, Łubienko, Łubno Opace, Łubno Szlacheckie, Nowy Glinik obsługiwani są za pomocą centrali. Liczba abonentów w miejscowościach gminy Tarnowiec jest bardzo mała.

Najwięcej, bo 33 stacje telefoniczne znajduje się w miejscowości Tarnowiec /na 1221 mieszkańców/. Gęstość telefoniczna wynosi tutaj 2,7. W miejscowości Łajsce na 564 mieszkańców jest 16 numerów – gęstość 2,8.

Projektowane jest doprowadzenie kabla światłowodowego do Tarnowca od Jasła.

Kabel przebiegać będzie wzdłuż linii kolejowej. Operatorem na terenie gminy Tarnowiec jest Telekomunikacja Polska S.A.

Szansą na podniesienie wskaźnika gęstości telefonicznej na terenie gminy jest konkurencyjna działalność innych operatorów.

9.7. Surowce bitumiczne.

W gminie Tarnowiec są udokumentowane i eksploatowane dwa złoża ropy naftowej i gazu ziemnego.

Złoże Roztoki – zlokalizowane jest w NW części gminy, na granicy z Jasłem.

Kopalnią główną jest tutaj ropa naftowa a towarzyszącą gaz ziemny.

Użytkownikiem złoża jest Krośnieński Zakład Górnictwa Nafty i Gazu.

Obszar górniczy utworzono na obszarze 440,97 ha 11.07. 1963r. Koncesję na eksploatację kopalin wydał Minister OŚZNiL 10.11.1992r., na okres 25 lat , na obszarze 2,25 km² tj. 225 ha. Złoże to eksploatowane jest od 1959r. a kopalina główna wykorzystywana jest do celów petrochemicznych. Złoże to położone jest w strefie ONO. Przez teren złoża przepływa rzeka Jasiołka.

Złoże Jaszczew – udokumentowane zostało w NE części, na granicy z gminą Jedlicze. Kopalnią główną jest tutaj gaz ziemny węglowodorowy i ropa naftowa parafinowa.

Użytkownikiem złoża jest Krośnieński Zakład Górnictwa Nafty i Gazu.

Obszar górniczy utworzono 11.07.1963r. na powierzchni 235,25 ha. Koncesję na eksploatację kopalin wydał Minister OŚZNiL 10.11.1992r., na okres 25 lat , na obszar 128 ha. Eksploatację tego złoża rozpoczęto w 1890r.- ropa naftowa, a w 1956 r. gaz. Złoże to częściowo leży w strefie OWO. Przez teren złoża przepływa rzeka Jasiołka wraz z niewielkimi dopływami.

10. Prognoza procesu demograficznego i jej konsekwencje dla rozwoju i kształtowania polityki przestrzennej.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I SKALA ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY TARNOWIEC.

1. Bariery rozwoju

Wykonana diagnoza gospodarki Gminy Tarnowiec oraz rozpoznanie zachodzących w niej zmian w ostatnich latach pozwala na wykazanie węzłowych problemów i barier rozwojowych.

- w sferze infrastruktury społecznej :

1. wysoki wskaźnik bezrobocia oraz bardzo zróżnicowana sytuacja na lokalnych rynkach pracy
2. wysoka koncentracja bezrobocia w otaczających gminach przy braku alternatywnych miejsc pracy
3. ujemne saldo migracji /-32/ - teren gminy zaliczany jest do obszarów odpływowych
4. niska aktywność i słaba przedsiębiorczość oraz spadek zamożności ludności / niski poziom dochodów/.
5. Spadek poziomu usług społecznych
6. Bardzo słabo rozwinięta infrastruktura instytucjonalna gospodarki rynkowej /otoczenie biznesu/ która wraz z niskim poziomem aktywności społecznej i przedsiębiorczości powodują, że dynamika przyszłych małych i średnich form w sektorze prywatnym jest niższa od średniej w byłym województwie krosnieńskim.
7. Brak większych kompleksów terenów scalonych własnościowo przez co łatwiejszych do pozyskania dla różnego typu aktywności / oferty/ w tym działalności inwestycyjnej samorządu.

2. Preferencje rozwoju.

O preferencjach rozwoju terenu objętego opracowaniem decydować będą posiadane zasoby surowcowe,

- przyrodnicze,
- majątkowe ,
- ludzie.

Potencjał ten stanowi:

- w miarę czyste środowisko przyrodnicze
- obszary o zróżnicowanym krajobrazie „atrakcyjne dla rozwoju turystyki i wypoczynku”
- moda na wypoczynek w gospodarstwach agroturystycznych
- rozwój przemysłu.
- dobra lokalizacja – bliskie sąsiedztwo miasta Jasła i Krosna
- duże zasoby mieszkaniowe, wysoki standard mieszkań
- duży potencjał siły roboczej

Podstawą rozwoju gospodarczego obecnie może być przemysł rolno- spożywczy. Rozwój gospodarczy uzależniony jest również od aktywizacji rzemiosła, handlu i usług. Warunek rozwoju upatruje się również w wyznaczaniu nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

4. Cele rozwoju gminy.

W najogólniejszym ujęciu celem rozwoju gminy jest osiągnięcie stabilnego /trwałego, zróżnicowanego / rozwoju, w którym byłyby zapewnione :

- zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców
- warunki umożliwiające wzrost poziomu życia
- warunki umożliwiające zaspokojenie przyszłych potrzeb następnych pokoleń,
- ochrona środowiska przyrodniczego jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych
- kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej w nawiązaniu do systemów ekologicznych
- rozwijania funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska.
- dążenie do zapewnienia mieszkańcom w możliwie największym stopniu źródeł utrzymania na miejscu z obrębem gminy, głównie przez aktywizację rozwoju funkcji usługowej
- dążenie do zachowania bądź przywrócenia na niektórych obszarach ładu przestrzennego w rozwoju osadnictwa i lokalizacji elementów zagospodarowania
- wyposażeniu obszaru w infrastrukturę techniczną stosownie do występujących potrzeb.
- zahamowaniu procesów niszczących, rehabilitacji i wzbogacenia środowiska
- na rynku pracy utrzymywać się będzie nadal nieakceptowane społecznie zjawisko bezrobocia ,którego skala w znacznej mierze zależeć będzie od aktywności gospodarczej społeczeństwa, a także od polityki władz lokalnych i państwowych.

4.Funkcje gminy

W gminie Tarnowiec określone zostały:

Funkcja podstawowa:

rozwój rolnictwa,
rozwój nieuciążliwej działalności gospodarczej,

funkcje towarzyszące funkcji podstawowej to:

ochrona środowiska,
rozwój mieszkalnictwa,
rozwój usług,
rozwój infrastruktury technicznej

Funkcje uzupełniające:

wypoczynek i turystyka.

Część z nich to funkcje bezpośrednio przynoszące dochód /rozwój usług, rolnictwa ,nieuciążliwej działalności gospodarczej/, a część to funkcje niezbędne do uzyskania dochodu /ochrona środowiska, rozwój infrastruktury technicznej.

PROGNOZA PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH.

Na przebieg procesów demograficznych w gminie wpływać będą:

- z jednej strony trendy i procesy wykształcone w latach ubiegłych tak jak utrzymujące się ujemne saldo migracji
- z drugiej strony trendy nowe, których występowanie sygnalizuje aktualna prognoza .

1. Ludność gminy i jej struktura

Stany i prognozowane przyrosty ludności w latach 2000, 2005, 2010, 2015, 2020 przedstawia załączona Tabela Nr 1 / *Prognoza demograficzna – 2020 r* / , oraz Tabela Nr 2 / *Struktura wieku ludności* / , które umożliwiają porównanie procesów demograficznych w poszczególnych latach. Ze szczególną uwagą potraktowano w opracowaniu przeobrażenia w strukturze wieku ludności.

Wykres Nr 1 /Dynamika zmian ludności w latach 1997-2020/

Wykres Nr 2 /Demografia – perspektywy 2020/.

Prognoza demograficzna – gmina Tarnowiec

Tabela Nr 1.

Wyszczególnienie	1997	2000	2005	2010	1015	2020
Ludność ogółem	9193	9200	9348	9442	9453	9341
w tym						
Mężczyźni	4488	4468	4549	4607	4619	4571
Kobiety	4705	4732	4799	4835	4834	4770
Wiek przedprodukcyjny /0 – 17 lat/						
Ogółem	2566	2399	2261	2215	2238	2160
Mężczyźni	1313	1207	1141	1117	1131	1088
Kobiety	1253	1192	1120	1098	1107	1072
Wiek produkcyjny						
Ogółem	5094	5232	5527	5669	5569	5401
18 - 64 Mężczyźni	2693	2770	2899	3015	2962	2881
18 – 59 Kobiety	2401	2462	2628	2654	2607	2520
Wiek poprodukcyjny						
Ogółem	1533	1569	1560	1558	1646	1780
65 i więcej mężczyźni	482	491	509	475	526	602
60 i więcej kobiety	1051	1078	1051	1083	1120	1178

Wykres Nr 3 / Demografia wg płci/.

Wykres Nr 4 / Grupy wiekowe prognoza – 2020 rok /.

Grupy wiekowe

Tabela Nr 2

Wyszczególnienie	1997	2000	2005	2010	2015	2020
Ludność ogółem	9193	9200	9348	9442	9453	9341
Mężczyźni	4488	4468	4549	4607	4619	4571
Kobiety	4705	4732	4799	4835	4834	4770
0 – 2 lat						
Ogółem	349	370	411	413	383	343
Mężczyźni	148	184	204	205	191	171
Kobiety	201	186	207	208	192	172
3 – 6 lat						
Ogółem	576	442	472	523	502	462
Mężczyźni	280	216	233	258	252	231
Kobiety	296	226	239	265	250	231
7 – 14 lat						
Ogółem	1173	1141	959	832	1015	1000
Mężczyźni	604	589	495	481	517	506
Kobiety	569	522	464	451	498	494
15-17 lat						
Ogółem	738	446	419	347	338	355
Mężczyźni	379	222	209	173	171	180
Kobiety	359	224	210	174	167	175
18-64 lat						
Ogółem	5094	5460	5703	5917	5823	5673
Mężczyźni	2693	2770	2899	3015	2962	2881
Kobiety	-	2690	2804	2902	2861	2792
65 i więcej mężczyźni						
Ogółem	1533	1341	1384	1310	1392	1508
Mężczyźni	482	491	509	475	526	602
Kobiety	-	850	875	835	866	906
18-59 lat						
Ogółem	509	5037	5384	5416	5240	5009
Mężczyźni	-	2575	2756	2762	2633	2489
Kobiety	2401	2462	2628	2654	2607	2520
60 i więcej kobiety						
Ogółem	1533	1759	1703	1811	1975	2172
Mężczyźni	-	681	652	728	85	994
Kobiety	1051	1078	1051	1083	1120	1178

Prognoza zakłada:

- przyrost ludności ogółem w latach 1997-2015 o 260 osób tj. 2,8%,
a po roku 2015 spadek ludności
- spadek liczby ludności w grupie wieku przedprodukcyjnego o 406 osób
tj. o 15,8% w stosunku do roku 1997
- wzrost liczby ludności w grupie wieku produkcyjnego o 307 osób tj. 6,0%
w stosunku do roku 1997
- wzrost liczby ludności w grupie wieku poprodukcyjnego o 247 osób
tj. o 16,1%.

Przedstawione zmiany w strukturze wiekowej wpłynąć będą w sposób zasadniczy na kształtowanie się **obciążeń ekonomicznych ludności w wieku produkcyjnym** co obrazuje poniższe zestawienie .

Wyszczególnienie	1997	2000	2005	2010	2015	2020
Ludność ogółem	9193	9200	9348	9442	9453	9341
wiek nieprodukcyjny	4099	3968	3821	3773	3884	3940
wiek produkcyjny	5094	5232	5527	5669	5569	5401
Wskaźnik obciążenia ludności produkcyjnej ludnością w wieku nieprodukcyjnym	804	758	691	665	697	729

Maleć będzie liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 1000 osób w wieku produkcyjnym z 804 osób w 1997 roku do 729 osób w 2020 roku.

KONSEKWENCJE PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH DLA ROZWOJU I KSZTAŁTOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

Z przedstawionej prognozy przebiegu procesów demograficznych oraz nowych zasad polityki społecznej wynikają szerokie konsekwencje społeczno - ekonomiczne , które dotyczyć będą w szczególności takich dziedzin jak :

- zagospodarowanie zasobów pracy
- wychowanie przedszkolne
- oświata i wychowanie
- ochrona zdrowia
- potrzeby mieszkaniowe
- pomoc społeczna.

Zagospodarowanie zasobów pracy.

Jednym z podstawowych problemów wynikających z przedstawionej struktury ludności będzie zagospodarowanie przyrostu ludności do 2020 roku w wieku produkcyjnym.

Problemem dodatkowym jest występujące bezrobocie niosące za sobą wiele negatywnych skutków zarówno o ekonomicznym jak i społecznym charakterze.

Nakładanie się dwóch czynników tj. przyrost ludności w wieku produkcyjnym i bezrobocie stawiają przed władzami gminy potrzebę systematycznego opracowania programów zagospodarowania nadwyżek zasobów siły roboczej dla gminy.

Realizacja aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu.

Skutki bezrobocia stanowić powinny dostateczny bodziec do podjęcia działań zwalczających to zjawisko. Społeczeństwo dotknięte nadmiernym bezrobociem z jego wieloma patologiami odczuwa wzrost zagrożenia możliwością utraty pracy i obniżenia się poziomu bezpieczeństwa socjalnego osób pozbawionych pracy. Zwiększająca się liczba osób bezrobotnych powiększa stale rosnącą skalę ubóstwa społecznego ,pogłębia się brak poszanowania dla przepisów prawa.

Odkładanie decyzji o posiadaniu potomstwa przez młodych ludzi o niestabilnej sytuacji materialnej na skutek bezrobocia ma ujemny wpływ z punktu widzenia polityki populacyjnej. Skutki bezrobocia odczuwa najbardziej jednostka dotknięta utratą pracy oraz jej rodzina. Pogarsza się z dnia na dzień sytuacja finansowa ludzi , którzy wcześniej pracowali , powodując obniżenie ich standardów życia, obniża poczucie własnej wartości ,pogarsza stan zdrowia . Brak perspektyw przed ludźmi młodymi powoduje ,że wiele z nich decyduje się opuścić gminę, właściwie wyłącznie z przyczyn ekonomicznych.

Narzędzia polityki przeciwdziałającej bezrobociu to:

- udzielanie pożyczek pracodawcom na utworzenie dodatkowych miejsc pracy bezrobotnym,
- promowanie drobnych przedsiębiorstw,
- prace interwencyjne
- roboty publiczne itp.
- udzielanie pożyczek bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej na własny rachunek
- połączenie z rozszerzeniem możliwości prawnych i finansowo ekonomicznych organów samorządowych
- refinansowania wynagrodzeń za pracę nowozatrudnionych absolwentów .

Przeciwdziałanie bezrobociu wiązać się będzie z ożywieniem gospodarki i uzyskaniem trwałych tendencji rozwojowych. Tylko tworzenie trwałych i efektywnych miejsc pracy szczególnie w usługach pozwoli rozwiązać problem istniejącego bezrobocia.

Kierunki i skala rozwoju infrastruktury społecznej.

Na tle przedstawionych wcześniej problemów i szans rozwoju gminy , a także mając na uwadze zgromadzone zasoby społeczne ,dalszy rozwój infrastruktury społecznej w sposób ważący rzutować będzie na przemiany jakościowe i ilościowe w bazie ekonomicznej gminy. Ważący udział infrastruktury społecznej w przemianach społeczno – gospodarczych wiąże się również z potrzebami w tym zakresie w przyszłości.

Potrzeby te wynikają:

- z przyrostu demograficznego , a więc wzrostu ilości użytkowników
- konieczności poprawy standardów obsługi /lub utrzymania ich dotychczasowego poziomu/
- z konieczności poprawy dostępności do podstawowego poziomu usług /zwłaszcza w odniesieniu do niektórych wsi/.

Zmieniony system gospodarczy i związany z tym proces komercjalizacji obejmuje również stopniowo sferę infrastruktury społecznej.

Polityka gminy w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej winna być ukierunkowana głównie na:

- zabezpieczeniu przynajmniej minimalnego poziomu potrzeb bytowych i ogólnorozwojowych społeczeństwa z zapobieganiem tendencjom
- spadkowym w standardach obsługi.
- wyrównanie dysproporcji w przestrzennym rozmieszczeniu urządzeń infrastruktury społecznej o elementarnym i podstawowym charakterze.
- wzbogacenie rzeczowego zakresu infrastruktury o elementy wynikające z pojawiających się potrzeb związanych ze zmieniającym się poziomem i stylem życia i postępującego zróżnicowania w tym zakresie , a więc i zróżnicowania potrzeb przede wszystkim jakościowych
- stosowanie dotychczasowych funkcji obiektów i lokali do aktualnych potrzeb z założeniem płynnej i szybkiej możliwości zmiany tych funkcji.
- zwiększenie zasobów materialnych i miejsc pracy w zasadzie we wszystkich ogniwach infrastruktury społecznej z uwzględnieniem ułatwień formalnych i lokalizacyjnych dla form nieuspołecznionych przynajmniej w zakresie tych urządzeń ,których realizacja w formie uspołecznionej natrafia na bariery przede wszystkim finansowe.

Proponowaną poprawę jakości życia w zakresie wybranych elementów /przede wszystkim podstawowych/ potrzeb przedstawiono poprzez **standardy.**

Ograniczenia brzegowe standardów dają możliwość bieżącego dostosowania realizacji planu i jej oceny w zależności od możliwości finansowych podmiotów uczestniczących w życiu społeczno – gospodarczym gminy.

Standardy określać będą skalę potrzeb rozwoju poszczególnych elementów infrastruktury społecznej /Tabela nr 3/ standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej.

Standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej .

Tabela Nr 3.

Wyszczególnienie	Miernik	Stan istniejący	Graniczne wielkości pola rozwiązań
Mieszkalnictwo			
- posiadanie samodzielnego mieszkania	<u>Liczba ludności</u> <u>Liczba mieszkań</u>	4,0	-
- wygoda zamieszkania	<u>m² pow.uz.mieszk.</u> <u>1 mieszkanie</u>	18,6	20,0
- zagęszczenie mieszkania	<u>Liczba mieszkańców</u> <u>1 izbę</u>	1,1	0,90-1,10
Oświata i wychowanie			
- objęcie opieką przedszkolną dzieci w wieku 3-6	% uczestnictwa lub % ogólnej liczby mieszkańców	36,0% 2,3%	40 - 45 4,0 - 4,2
- warunki nauki w szkole podstawowej	<u>Liczba uczniów</u> <u>1 oddział</u>	14	18
Kultura			
- możliwość korzystania z bibliotek	<u>mieszkańców</u> <u>placówkę</u>	3064	Wielkość pow. użyt. ustala się indywidualnie 5000-4000
- z kin	<u>Liczba miejsc</u> <u>1000 M</u>	0	Wielkość obiektów ustala się indyw. wg zapotrzebowania
Ochrona zdrowia i opieka społeczna			
- możliwość uzyskania fachowej porady medycznej	<u>mieszkańcy</u> <u>1 ośrodek zdrowia</u>	3064	3000-4000
- możliwość hospitalizacji	<u>Liczba łóżek</u> <u>1000 M</u>	na rejon	7,0 na rejon
- możliwość pomocy społecznej w domach pomocy społecznej	<u>Liczba łóżek</u> <u>1000 M</u>	0	2,5 – 3,0
- możliwość nabycia leków	<u>mieszkańcy</u> <u>aptekę</u>	9193	4000-6000
- nagła pomoc lekarska	<u>mieszkańcy</u> <u>na karetkę</u>		~8000
- objęcie opieką w żłobkach dzieci 0 – 2 lat	% ogólnej liczby mieszkańców % uczestnictwa	0,0 0,0	0,75-1,5% ogólnej liczby mieszkańców 3,0 – 4,0

Handel			
- możliwość korzystania z placówek sklepowych	<u>mieszkańcy</u> placówkę		150-130
- warunki nabycia artykułów	<u>m² pow.użytk.</u> 1000 M	-	190-270
Usługi bytowe – rzemiosło			
- możliwość korzystania z usług zaspokajających drobne potrzeby materialne i remontowe	<u>mieszkańcy</u> zakład	-	250-200
Warunki obsługi ludności	<u>m² pow.użytk.</u> 1000 M	-	90-160
Administracja			
- warunki obsługi mieszkańców gminy	<u>m² pow.użytk.</u> 1000 M		

Poprawa warunków życia ludności.

Potrzeby w zakresie wybranych elementów infrastruktury społecznej /usługi elementarne i podstawowe.

Założenia ogólne:

- przyjęto jako podstawę szacowania potrzeb w zakresie elementów infrastruktury społecznej ; przeciętne standardy ,które zaprezentowano w tabeli nr 3 „Standardy” , potencjalną liczbę użytkowników ,poprawę dostępności i dostosowanie zasięgu obsługi do optymalnych warunków.
- analizę potrzeb przeprowadzono w odniesieniu do całej gminy.
- założono adaptacje istniejących placówek z ich dotychczasowymi funkcjami , przyjmując możliwość modernizacji , rozbudowy i zmniejszenie ilości użytkowników do poziomu zakładanych standardów.

Założenia w zakresie wybranych elementów infrastruktury społecznej.

1.Oświata i wychowanie.

1.1. Opieka przedszkolna

Zakładany standard 40-45% dzieci w wieku 3 – 6 lat zostanie objętych opieką przedszkolną .Przyjmuje się adaptację istniejącego przedszkola dwu - oddziałowego w miejscowości Tarnowiec oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.

Wg prognozy demograficznej liczba dzieci w wieku przedszkolnym / 3 – 6 lat/ w 2020 roku wyniesie 462 osoby , a więc w porównaniu do roku 1997 obniży się o 114 osób . W/g zakładanego standardu 40-45% dzieci w wieku 3- 6 lat powinno być objęte opieką przedszkolną tj. 184-207 dzieci.

Przyjmując obecną sytuację w placówce wychowania przedszkolnego w miejscowości Tarnowiec, które dysponuje 50 miejscami oraz funkcjonujące oddziały przedszkolne zaspokajają potrzeby społeczne w zakresie wychowania przedszkolnego.

1.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.

Zakładany standard – 18 uczniów na oddział.

/na podstawie ramowego planu nauczania w szkołach publicznych i ramowego statutu szkół publicznych – średnia liczba uczniów na oddział /18/

W/g prognozy demograficznej następuje spadkowa tendencja liczby uczniów tj. liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej w 2020 roku wyniesie 1000 osób, z więc w porównaniu do 1997 roku liczba uczniów zmniejszy się o 173 osoby /1173 uczniów – stan na 1997 r/.

Przy obecnej liczbie oddziałów 84 średnio na oddział na perspektywę 2020 rok przypada 12 uczniów.

Stan istniejący przyjmuje się na perspektywę jako wystarczający. W zależności od stanu technicznego budynków szkół wymagane będą prace modernizacyjne. Ponieważ z uregulowań ustawowych wynika, że na samorządzie terytorialnym spoczywa obowiązek prowadzenia szkół podstawowych jak i gimnazjalnych, organy gminy będą decydowały o praktycznym wyglądzie szkół.

W związku z reformą oświaty na terenie gminy na perspektywę będą działały: gimnazja z klasami od VII-IX w m. Tarnowiec, Łubno Szlacheckie, Roztoki z równoczesnym utrzymaniem szkół podstawowych z klasami od I do VI. Szkoły podstawowe z klasami od I do VI pozostają w miejscowościach Brzezówka, Czeluśnica, Glinik Polski, Łajsce, Łubienko, Nowy Glini, Umieszcz, Wrocanka. Oraz szkoły z klasami od I do III w miejscowości Potakówka /filia szkoły podstawowej w Tarnowcu/.

2. *Ochrona zdrowia i opieka społeczna.*

Zakładany standard – 3000 – 4000 mieszkańców na 1 ośrodek zdrowia

Prognoza demografii 9341 – 2020 rok

Adaptuje się ośrodki zdrowia w m. Tarnowiec, Łajsce, Roztoki, które umożliwią powszechną dostępność do świadczeń podstawowych, porad medycznych. Przy projektowanej liczbie ludności do 2020 roku tj. 9341 osób obiekty są wystarczające. Na jeden ośrodek zdrowia będzie przypadać średnio 3114 osób. Adaptuje się również przychodnię przemysłową służby zdrowia w Tarnowcu /terenowa/. Zasadniczym zadaniem w ochronie zdrowia jest poprawa opieki zdrowotnej ludności.

Zakłada się uzyskać ją poprzez:

- zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń medycznych,
- zwiększenie wydajności systemu opieki zdrowotnej i poprawę jakości usług
- realizacja priorytetowych programów zdrowotnych w zakresie zwalczania chorób krążenia i nowotworów,
- możliwość zaoferowania mieszkań dla lekarzy specjalistów i stomatologów
- współpraca z instytucjami w zakresie poprawy wyposażenia w sprzęt i urządzenia do badań i rehabilitacji.

Opieką szpitalną mieszkańców gminy Tarnowiec zapewnia szpital w Jasle dysponujący 506 łózkami, który swym zasięgiem obejmuje cały powiat Jasło. Na 1000 mieszkańców powiatu przypada 37 łóżek. Zakładany standard – 7 łóżek /1000 mieszkańców rejonu.

2.1. Żłobki

Zakładany standard 0,75% – 1,5 % ogólnej liczby mieszkańców

2,0% 0 4,0% dzieci objętych opieką w wieku 0 – 2 lat.

Ta forma opieki nad małymi dziećmi nie budzi zainteresowania na terenie gminy.

3. *Kultura i sport.*

Do zasadniczych funkcji jakie mają spełniać ośrodki kultury i sportu należą:

- podniesienie poziomu kulturalnego społeczeństwa,
- organizowanie imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych, wypoczynkowych,
- pielęgnowanie i ożywianie tradycji regionalnych
- upowszechnianie dorobku kultury narodowej

Na terenie gminy działalność prowadzi 14 domów kultury oraz trzy biblioteki.

Na terenie gminy możliwość korzystania z ofert kulturalnych jest bardzo ograniczona. Jedną z najpowszechniejszych i podstawowych form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo. W celu zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju kultury należy koniecznie zachować istniejące obiekty kultury.

Należy również dążyć do poprawy stanu technicznego już istniejących obiektów oraz wprowadzić ciekawe formy zajęć odpowiadających nowej sytuacji gospodarczej i nowym warunkom i potrzebom życia społeczeństwa dorosłego i dzieci.

4. *Handel, gastronomia i inne usługi bytowe.*

Działalność handlowa daje najpoważniejszy i najszybszy dochód, a równocześnie nie wymaga wysokich nakładów, a także tak wysokich kwalifikacji zawodowych jak działalność produkcyjna. Powstające obecnie podmioty nawiązują do potrzeb lokalnych rynków i związane są z bezpośrednią obsługą ludności. Stąd rozwój ten należy traktować jako pierwsze stadium rozwoju indywidualnej działalności gospodarczej. Sieć gastronomiczna na terenie gminy jest słabo rozwinięta. W perspektywie należy popierać inicjatywę powstawania barów szybkiej obsługi, bufetów, restauracji z odpowiednią liczbą miejsc stałych jak i sezonowych które należałoby sytuować w miejscowościach historycznych.

Ponadto usługi elementarne powinny się znaleźć w każdej miejscowości

5. Kierunki rozwoju turystyki.

Na terenie gminy nie występują żadne obiekty turystyczne. Elementem produktu turystycznego, który może mieć dużą szansę powodzenia jest agroturystyka. Usługi agroturystyczne można podzielić na trzy odrębne świadczenia tj.

- nocleg
- wyżywienie
- organizacja czasu wolnego.

Świadczenia te mogą być zapewnione przez jedno gospodarstwo jak i przez kilka gospodarstw w tej samej bądź różnych miejscowościach. Wśród czynników które mogą sprzyjać rozwojowi agroturystyki wymienić należy korzystny stan środowiska naturalnego gospodarstw rolnych, znaczny stan pogłowia koni z których część może służyć celom rekreacyjnym.

Turystyka ma szansę stać się czynnikiem wspomagającym rozwój ekonomiczny i społeczny realizując takie cele jak:

- podnoszenie poziomu życia społeczności lokalnej,
- uzyskiwanie większych dochodów z turystyki,
- ograniczenie bezrobocia kreując nowe miejsca pracy,
- podtrzymywanie i rozwijanie walorów i atrakcji regionu.

6. Gospodarka mieszkaniowa.

W ostatnim okresie w sferze mieszkalnictwa nastąpiły bardzo istotne zmiany stosunków własnościowych tj. przejmowanie budynków mieszkalnych komunalnych przez gminę. Należy założyć, że w najbliższych latach dominować będzie budownictwo jednorodzinne indywidualne. W przyszłości polityka mieszkaniowa winna opierać się o nowy bardziej sprzyjający system kredytowania który pozwoli rozwinąć wszelkie formy budownictwa mieszkaniowego.

Warunki mieszkaniowe stanowią jeden z ważniejszych obok źródła utrzymania elementów kształtujących warunki życia na danym obszarze. Analiza efektów budownictwa mieszkaniowego na przestrzeni 1994-1997 wykazuje, że liczba oddawanych mieszkań rośnie.

Na terenie gminy Tarnowiec inwestycje mieszkaniowe to indywidualne budownictwo mieszkaniowe. Podstawowym działaniem w sferze budownictwa mieszkaniowego będzie stworzenie warunków do wzrostu inwestowania w tej sferze. Z uwagi na możliwości, jakie są dostępne na poziomie lokalnym /samorząd terytorialny/ podejmowane działania warunkujące wzrost budownictwa obejmować będą:

- prowadzenie prac w zakresie przestrzennego zagospodarowania terenów, podziałów geodezyjnych, poprawiających warunki i ułatwiających obrót terenami i działkami budowanymi.
- realizację inwestycji z zakresu uzbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe /wodociągi, kanalizacja, energia elektryczna, drogi/.

Przesłanki dalszego rozwoju gminy.

Kontynuacja procesu rozwoju gminy będzie przebiegać w warunkach ,które stworzą dla danego rozwoju następujące przesłanki:

- głównym realizatorem polityki będzie samorząd gminy ,wspierany prawdopodobnie przez administrację rządową w przypadkach uznanych za strategiczne, a będących w sferze jej zainteresowań,
- zgromadzony w gminie potencjał /jego charakter/ demograficzny , społeczny i techniczny nadal będzie wpływać na przyszłe kierunki jego rozwoju.
- aktualny stan gospodarki gminy wpływać będzie na podejmowanie działań re-strukturyzacyjnych ,modernizacyjnych i porządkujących –na rzecz zwiększenia efektywności gospodarowania posiadanymi zasobami, co wiązać się będzie głównie ze zmianami jakościowymi,
- rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa ,przy postępującym procesie komercjalizacji usług wywoływać będzie potrzebę zróżnicowania standardów w tym zakresie ,przy czym zapewnienie podstawowego minimum tych standardów ciążyć będzie na władzach samorządowych.
- na rynku pracy utrzymywać się będzie nadal nieakceptowane zjawisko bezrobocia, którego skala w znacznej mierze zależeć będzie od aktywności gospodarczej społeczeństwa, a także od polityki władz lokalnych i państwowych.

UWARUNKOWANIA I OGRANICZENIA DALSZEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY.

Uwarunkowania i ograniczenia dalszego rozwoju przestrzennego wynikające z cech środowiska przyrodniczego oraz dotychczasowego i przewidywanego zainwestowania gminy.

Zachodzi konieczność ochrony środowiska przyrodniczego gminy przed negatywnymi skutkami lokalizacji obiektów mogących pogorszyć stan środowiska. Inwestycje mieszkaniowo – usługowe jak i inne wymagają zapewnienia wody z ujęć wspólnych i odprowadzania ścieków za pośrednictwem systemów oczyszczania.

11. Obszary , dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.

I. Obszary , dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów wynikający z przepisów szczególnych.

1.1. Zgodnie z ustawą „Prawo geologiczne i górnicze” (Dział III , art.52 i 53 ;
1.2. Dz. U. Nr 27 z 1994r) dla terenów górniczych sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu.

Dla surowców mineralnych, gdzie na podstawie oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko można odstąpić od w/w opracowania.

Na obszarze gminy Tarnowiec funkcjonują dwa obszary górnicze, które nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego :

- złoża Roztoki – zlokalizowane jest w NW części gminy, na granicy z Jasłem.

Kopaliną główną jest tutaj ropa naftowa a towarzyszącą gaz ziemny.

Użytkownikiem złoża jest Krośnieński Zakład Górnictwa Nafty i Gazu.

Obszar górniczy utworzono na obszarze 440,97 ha 11.07. 1963r. Koncesję na eksploatację kopalin wydał Minister OŚZNiL 10.11.1992r., na okres 25 lat , na obszarze 2,25 km² tj. 225 ha. Złoże to eksploatowane jest od 1959r. a kopalina główna wykorzystywana jest do celów petrochemicznych.

-złoże Męcinka - Jaszczew – udokumentowane zostało w NE części, na granicy z gminą Jedlicze. Kopaliną główną jest tutaj gaz ziemny węglowodorowy i ropa naftowa parafinowa.

Użytkownikiem złoża jest Krośnieński Zakład Górnictwa Nafty i Gazu.

Obszar górniczy utworzono 11.07.1963r. na powierzchni 235,25 ha. Koncesję na eksploatację kopalin wydał Minister OŚZNiL 10.11.1992r., na okres 25 lat , na obszar 128 ha. Eksploatację tego złoża rozpoczęto w 1890r.- ropa naftowa, a w 1956 r. gaz. Zakłada się konieczność opracowania MPZP dla tych terenów górniczych.

1.2. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994r (jednolity tekst Dz. U. z 1999 r Nr 15, poz. 139) konieczne jest opracowanie MPZP dla terenów :

- w miejscowości Tarnowiec – obejmujący tereny zainwestowane wsi - ograniczone od północy linią kolejową Jasło – Krosno, od zachodu obszarem osiedla jednorodzinnego, od południa granicznymi domami w stronę wsi Wrocanka, od wschodu obszarze projektowanego poszerzenia cmentarz, aż do terenu Huty Szkła

